

HAF

 HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

TARTALOM

Az ünnepek előtt állva...	3
„Szerintem leginkább megbecsülést igényel a katona” – Interjú Zsiros Tamással, az MH új vezénylőzászlósával	4
Láng és robaj Győrben	10
Az <i>Adaptive Hussars</i> 2025 folyamőr szemmel	12
Közös gyakorlaton Litvániában	14
A modern huszár	16
Készenlét a hegyekben – A <i>Triglav Star</i> 25 katona-egészségügyi vonatkozásáról	18
De mi az a KÖIN?	22
Tanfolyam a svájci hegyek között	24
A katona, akinek szenvedélye a magashegyi túrázás	26
Egy katonanő, aki nem ismeri a lehetetlent	30
Karácsony – Az ünnep születése	32
Nyugtalanító zümmögés	35
Mit olvassunk?	36
Az MI veszélyei a mindennapi katonai feladatok során	38

12

16

4

22

10

26

IMPRESSZUM

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente öt alkalommal

2025. 5–6. szám

Kiadja a Honvéd Vezérkar

Szerkesztőbizottság

Elnök:

Zsíros Tamás MH vezénylőzászlós
a Magyar Honvédség vezénylő zászlósa

Tagok:

Bálint Ákos főtörzsszászlós

Bogya Sándor főtörzsszászlós

Sebestyén Tibor törzsszászlós

Soós Lajos főtörzsszászlós

Tömösközy Tamás Kálmán törzsszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében
közreműködik a HM Zrínyi Geoinformációs
és Toborzástámogató Közhasznú
Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
– Zrínyi Kiadó

Felelős vezető:

Kulcsár Gábor ügyvezető

A Zrínyi Kiadó igazgatója:

Dr. Hajdú Ferenc t. ezredes

Felelős szerkesztő: Havasi Máté

Olvasószerkesztő: Kiss Zoltán

Grafikai tervezés: Győri László, Kiss Fanni Flóra

Tördelés: Schubert Andrea, Dallos Tamás

Képfeldolgozás: Gróf István

Címlapfotó: Szemenyei Ákos őrmester

Kiadói titkár: Tóthné Szűcs Nikolett

tothne.szucsnikolett@hmzrinyi.hu

A szerkesztőség címe:

1024 Budapest, Szilágyi E. fasor 7–9.

Telefon: (70) 199-8648

E-mail: honvedaltishti@hmzrinyi.hu

Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Geoinformációs

és Toborzástámogató Közhasznú Nonprofit Korlátolt

Felelősségű Társaság,

Kreatív Tervező és Sokszorosító Igazgatóság

Felelős vezető: Pásztor Zoltán igazgató

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható

a www.honvedelem.hu portál

kiadványok rovatában, illetve

a kiadvany.honvedseg.hu oldalon.A Honvéd Altishti Folyóirat tagja
az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA).Az ünnepek
előtt állva...*Altisztek, legénységi állományú Katonák!*

Az év végén eljön a pillanat, amikor már a pihenésre, az ünnepekre és a családra összpontosítunk. Előtte azonban érdemes megállni, hiszen mindenkinek számot kell vetnie, mit és hogyan csinált az év folyamán. Amellett, hogy végiggondoljuk, mit értünk el, meg kell fogalmaznunk magunkban mindazt, ami nélkül ez nem valósulhatott volna meg.

Vegyük az esztendő jelentős eseményeit! Elsősorban azt a jelentős technikai fejlődést, amelynek köszönhetően megerősödött a szervezet képessége. Megjelentek olyan technikai eszközök, amelyeket eddig csak a nyugati hadseregekben láttunk. Mindennapjaink részévé vált a drónképzés vagy a mesterséges intelligencia alkalmazása. Ehhez elengedhetetlen volt katonáink szemléletmódjának drasztikus változása, valamint a taktikai eljárasmódok új eszközökhöz történő igazítása. Kijelenthetem, hogy a 2025-ös év során végrehajtott számos gyakorlat, valamint missziós feladat mindezt egyértelműen bizonyította. Kiemelném az *Adaptive Hussars 2025* összhaderőnemi és összkormányzati gyakorlatot, amely során mind a hivatásos, szerződéses, mind pedig a tartalékos állomány megmutatta, hogy képes professzionális szinten, magas szakmai kompetenciával végrehajtani feladatait. Büszkén és örömmel állíthatom, hogy az altishti és legénységi állomány példamutatóan és elkötelezetten hajtotta végre ezeket a kihívásokat.

2026 még összetettebb kihívások elé állít majd bennünket. Közel 140 gyakorlat, felkészítés, misszió, a nyelvi, szakmai és fizikai követelmények teljesítése, valamint a mindennapi tevékenység újabb és újabb megmérettetés elé állít minket. Bizton állíthatom, hogy az előző évekhez hasonló elkötelezettséggel, elhivatottsággal és személyes példamutatással, továbbá odaadással ezen tevékenységek is eredményesen végrehajthatóak lesznek.

Ahogy a saját jelmondatomban is megfogalmaztam: „soha ne add fel és lépj tovább előre!” Kérem Önöket, hogy ezzel a szemlélettel haladjanak tovább azon az úton, mely a Magyar Honvédséget, az alakulatukat és önmagukat is büszkeséggel tölti el! Végezetül kellemes karácsonyi ünnepeket és békés új évet kívánok Önöknek, valamint családjajuknak, szeretteiknek.

Büszkeség Önökkel szolgálni Magyarországot és a Magyar Honvédséget!

*Zsíros Tamás vezénylőzászlós,
a Magyar Honvédség vezénylő zászlósa*

„Szerintem leginkább megb

Interjú Zsiros Tamással, az MH új vezénylőzászlósával

Zsiros Tamás vezénylőzászlós a nyáron vette át a Magyar Honvédség vezénylőzászlósi beosztását. Azóta túl vagyunk a rendszerváltást követő időszak legnagyobb és legkomplexebb gyakorlatán, az *Adaptive Hussars 2025*-ön. Az első benyomásokról, hosszú távú céljairól, valamint az altiszteket érintő legfontosabb témákról kérdeztük őt.

2025 nyarán kezdte meg szolgálatát új beosztásában. Milyen tapasztalatokat szerzett az első hónapokban?

Eddig is rengeteg feladatot és szervezetet kellett átlátnom, de a Magyar Honvédség vezénylőzászlósaként szolgálni olyan, mintha a földszintről felmenne az ember a tizedikre és onnan tekintene az egész rendszerre. Folyamatosan figyelemmel kell kísérnem a műveleteket, a kiképzési rendszert, a vezetői kapcsolatokat, a nemzetközi együttműködéseket, az emberek jóllétét, az erőforrás-menedzsmentet, a dolgok jogi vetületét és számos más területet.

Gondolom, az átadás-átvétel óta tartja a kapcsolatot elődjével, Kaszab Zoltán főtörzsszázlóssal. Ő még magasabb „emeletre” került. Milyen az együttműködés önök között?

Az ő beosztása hatalmas lehetőségeket kínál a honvédség számára, amit botorság volna nem kihasználni. Közvetlen kapcsolatban áll a NATO-iskolákkal és ismeri a vezetői iránymutatásokat. Utóbbiakat mindig megküldi nekünk, természetesen a biztonsági vonal betartásával. Szolgálatának rövid ideje alatt máris megnyíltak számunkra korábban elérhetetlen vezénylőzászlós-iskolák, például Észtországban, Németországban és Szlovákiában. A tekintélye egyértelmű befolyással bír. Van még három évünk kihasználni az általa nyújtott lehetőségeket.

Kaszab főtörzsszázlós úr gyakran emlegette, hogy nem szeretne teljesen elmerülni az irodai munkában és igyekszik a lehető legtöbbször eljutni terepre. Ön hogy vélekedik erről?

Nekem is hiányzik a terepmunka. Igyekszem minél több alakulatot meglátogatni, megjelenni gyakorlatokon. Nekem és a katonáknak is jól tesz, ha ott vagyok köztük.

Milyen célokat fogalmazott meg a következő időszakra?

Röviden összefoglalva: a szakmai, a nyelvi és a fizikai képességek emelését szorgalmazom. Ez az az alap, ami megadja egy altiszt súlyát. Ezeknek a birtokában képes példát mutatni, motiválni bajtársait és felkarolni a gyengébbeket.

A szakmai fejlődést tartja fontosabbnak, vagy az állomány létszámának növelését?

Egyik elem sem fontosabb a másiknál. A háborúkat továbbra sem a technikai eszközök vívják. Sőt nekünk kell a technikát, például a mesterséges intelligenciát működtetni. Épp ezért olyan katonákat képezünk, akik professzionálisan tudják az új eszközöket alkalmazni, képesek hozzájuk adaptálódni és folyamatosan fejlődni.

ecsülést igényel a katona”

Hogy látja, egy területen érdemes nagy szakmai ismeretet szerezni, vagy többféle, univerzális tudás megszerzése a célravezető?

Véleményem szerint inkább a saját szakterületére legyen széles körű rálátása az altisztnek. Ahogy az angolszászok mondják, „subject matter expert” képzése az ideális. Mondjuk a fegyveres szakértő ismerjen minden fegyvert és lőszertípust, és váljon jó kiképzővé az adott területen. Nem ragadhat meg az aktuális eszközök és eljárások ismereténél, hanem mindig figyelnie kell az újdonságokat. Gyorsan változik a hadszíntér, elég csak megnézni a honvédség technikai eszközparkját. Tíz évvel ezelőtt nem is ismertük vagy csak külföldi haderő állományában láttuk azokat a helikoptereket, harcjárműveket, harckocsikat, páncéltörőket vagy más eszközöket, amiket ma használunk.

Ön szerint az alkalmazkodás magasabb iskolázottságot igényel?

Megint azt mondom, hogy szélesebb körű ismeretekre van szükség. Elengedhetetlen egyrészt a harci tapasztalat. Nem véletlenül épül az ötszintes altiszti képzés első két foka a harceljárásokra. Ha terepen éhesen, fáradtan, hidegben képes az ember megfelelő döntéseket hozni, akkor ez valószínűleg jobb körülmények között sem okoz majd gondot. A haladó altiszteknek a mentális és vezetői képességeit kell fejleszteni. Nekik kívülről kell látniuk a saját feladatukat, hogy ne csak reaktívan álljanak a parancshoz, hanem innovatívan viszonyuljanak hozzá.

Manapság nemcsak tiszti, hanem altiszti szinten is több kezdeményezést várnak a katonáktól?

Igen, már az őrmester is vezető, akár tucatnyi embert irányít. Természetesen nem tábornoki szintű gondolkodást várunk tőlük, de nem lehetnek csak az egyéni feladataikkal elfoglalva. Ott vannak a drónkezelők: önállóan keresik, hogyan lehetne új kioldószerkezetet kialakítani vagy több kamerát elhelyezni az eszközön. Vagy mondjuk a fegyvertetnél ne csak a legoptimálisabb optikát ismerjék,

hanem mindig az adott harci helyzethez leginkább il-
lőt válasszák. Nem véletlenül lőnek ma már öt-hatszáz
lőszert egy kiképzés során katonáink, hiszen ezáltal
szereznek kellő tapasztalatot.

*Dr. Böröndi Gábor vezérezredes úr mindig elmondja,
hogyan gondolkodásmód-váltás zajlik a honvédségben.
Ennek egyik eleme az adaptív vezetés. Mit jelent ez
pontosan?*

Egyszerűen úgy írhatjuk körbe, hogy gyorsan, ru-
galmasan és határozottan képes valaki reagálni az
éppen bekövetkező eseményekre. Előfordul, hogy
tényleg másodpercek alatt kell dönteni. Ez az adaptív
vezetés. Elengedhetetlen része az úgynevezett mis-
sion command, vagyis olyan feladatok alsóbb szintre
delegálása, amiket egy ember képtelen mind észben
tartani, megoldani, végrehajtani. Maximálisan meg
kell bíznom az alattam szolgálókban. Tudnom kell,
hogy amit stratégiai szinten kitalálnak, azt a feladatot
egy őrmester vagy a légénységi katona is ugyanúgy
értelmezi. Másrészt innovatívan áll mindenhez. Látja
a következő lépést, továbbviszi az eredeti gondolatot
és úgynevezett kikövetkeztetett feladatot hajt végre.

*Tehát a parancsnoki szándék egységes értelmezéséről
van szó.*

Pontosan, de nem elég az értelmezés. A tisztek által
megszabott feladatot a vezető altiszteknek, vezény-
lőzászlósoknak vagy rangidős altiszteknek kell a be-
osztottak számára érthető nyelven átadni. Hiába gon-
dolkodik az állomány stratégiai vagy taktikai szinten
ugyanabban a rendszerben, ha nem érti, hogy mit kér
tőle a tiszte. A rangidős altiszteknek kell a támogató
csatornán keresztül közvetíteni a vezetői szándékot.

*Kaszab vezénylőzászlós úr sokszor beszélt az elméleti
ismeretek jelentőségéről is. Ön biztonságpolitikai ta-
nulmányokat folytat. Ajánlaná más altiszteknek is,
hogy iratkozzanak be erre a szakra?*

Amikor elkezdtem, még nem voltam annyira tudatos,
de hamar rájöttem, hogy a lehető legjobb szakot választ-
ottam magamnak. Szükségünk van biztonságpolitikai
ismeretekre és más elméleti tudásra is. Azt gondolom,
hogy az MH Transzformációs Parancsnokság havonta
megjelenő haditechnikai összefoglalóit az őrmesterek-
nek, sőt a légénységi katonáknak mind el kell olvasniuk.
Ismerjék meg a külföldi eszközöket, lássák, hova fejlő-
dik a világ, és hova kell eljutnunk nekünk is.

*A legújabb ismeretek, információk figyelembevételével
alakítják ki MH Altishti Akadémia képzési rendjét
és kurzusait?*

Igen. Az öt műveleti parancsnokság vezénylőzászló-
saival rendszeresen egyeztetünk arról, hogyan lehet
fejlődni. A vezérkart javaslatokkal támogatjuk, amiket
aztán mindannyian közvetítünk saját alakulatunknál
a beosztottjainknak is. Így működik a támogató csa-
torna mindkét irányban.

*Tekintsünk lefelé. Mennyire elégedett a légénységi
állomány teljesítményével?*

Már Szentendrén is az említett három kritérium le-
fektetésén ügyködtem: a szakmai, a nyelvi és a fi-
zikai követelmények meghatározása volt a célom.

Ezeknek a sztenderdeknek általánosan valamennyi katonának meg kell felelnie. Az MH Altiszti Akadémián egyébként nem pusztán szakmai tanfolyamokat tartanak, működik nyelvi intézet is. Az angol és német kurzusok mellett újra megjelent a franciaoktatás, és már tervezik az olasz bevezetését, egyes helyeken el is indultak az olasz képzések. Támogatjuk, hogy több nyelven beszéljenek a honvédek. A NATO tagjai vagyunk és a gyakorlatokon ugyanúgy meg kell értetni magunkat szövetségeseinkkel, mint felsőbb szinteken.

A honvédség megfelel a NATO-elvárásoknak, és katonáink rendszeresen részt vesznek missziókban. Mennyire tudjuk hasznosítani a hazatérők tapasztalatait?

Leginkább balkáni missziókról beszélhetünk mostanában. Azt szokták mondani, talán kissé ironikusan, hogy a térségben a helyzet stabil, de törékeny. Ez valóban így van. Sosem lehet tudni, hogy teljesen békés vagy kritikus hónapok következnek. Mindenre felkészülünk és minden szituációra képesek vagyunk reagálni. Ami a missziós környezetben szakmai feladatot ellátó altiszteket illeti, természetesen értékeljük tapasztalataikat hazatérésüket követően. A vezető altisztek ilyenkor több mint ezer külföldi katonával állnak napi szintű kapcsolatban. Tőlük el tudnak lesni új eljárásokat, amiket később itthon is érdemes kipróbálni.

Sok szó esik manapság a nemzetközi kapcsolatok mellett a honvédség és a civil társadalom viszonyáról is. Hogyan lehet ezt szorosabbra fűzni?

Szerintem minden civil környezetben zajló bemutató hasznos, de nem ezt tartom a legfontosabbnak. A polgárok a gyakorlatainkon keresztül fogják megismerni azt a sokféle feladatot, amit végzünk. A nemrég zajlott *Adaptive Hussars 2025* alatt például megmutattuk, hogy éles helyzetben milyen hidat építenénk és hogyan juttatnánk át őket egy dunai vagy tiszai átkelésnél. Előfordult, hogy a helyieket saját járműveikben vittük át a folyón. Amikor meg tudjuk mutatni, hányféle képessége van a honvédségnek, és hogy válsághelyzetben azonnal képesek vagyunk kitelepülni, rögtön nő az elfogadottságunk. Én Kismaroson szolgáltam a legutóbbi árvízi védekezés alatt. Máig élnek a helyi polgárokkal és városvezetéssel kialakult kapcsolataink. Említhetem a Honvéd Kadét Programot is. Egyre több iskolában tartunk előadást. Elmondjuk, milyen eszközökkel rendelkezik és mire képes a honvédség. Ugyanerre szolgál a honvédelem napján tartott fővárosi kitelepülés. Leginkább azonban szolgálatteljesítés, feladat-végrehajtás közben tudjuk megmutatni magunkat.

Szokták mondani, hogy a tartalékosok szintén hírvívői a honvédelem ügyének a társadalomban. Most már tartalékos altisztek is szolgálnak a haderőben. Hogyan zajlik a kiképzésük? Nekik sokkal kevesebb idejük van fejleszteni képességeiket, mint a hivatásos vagy szerződéses állományoknak.

Azon dolgozunk, hogy az aktív és tartalékos altiszti állomány kiképzettsége közel azonos szintre kerüljön. Mivel utóbbiak lényegesen kevesebb időt töltenek

szolgálatban, nekik azon kívül, szabadidejükben is képezni kell magukat. Az elméleti ismereteket többnyire online kapják meg, míg a gyakorlati elemeket – a hivatásosokra szabott elvárásokhoz igazodva – a hosszabb behívások során igyekszünk átadni. Nem véletlenül ugyanazok a bemeneti követelmények a tartalékos és a hivatásos altiszti tanfolyamokon. Sokkal több időbe telik a tartalékosok felkészítése, de a végeredmény ugyanaz. Különben erre is tökéletes alkalmat biztosított az *Adaptive Hussars 2025* gyakorlat. Rengeteget fejlődött az állomány az utóbbi időben. Ma már ott tartunk, hogy részt vesznek koszovói vagy boszniai missziókban. Egyelőre vezetésre szorulnak, de megfelelő irányítással el tudják végezni ugyanazokat a feladatokat, mint hivatásos bajtársaik. Egyébként jó látni, mennyire hajtja őket a hazaszeretet.

Ha már az értékelésnél tartunk, milyen szempontok alapján vizsgálják az alakulatok teljesítményét?

Minden kiképzés saját követelményeket támaszt, aminek meg kell felelnie az állománynak. Ebbe beletartozik a felkészülés és minden előre meghatározott mozzanat végrehajtása. Az alakulatoknak saját belső értékelési mutatói is vannak. A hódmezővásárhelyi MH Kinizsi Pál 30. Páncélozott Gyalogdandárnak például el kellett érnie a készenléti szintet, a különleges műveleti katonáknak pedig a regionális képességet, hogy megkapják az úgynevezett validációt. Megfelelünk a NATO-elvárásoknak, a szövetségi sztenderdeknek. Ezt bizonyítja a rendszeres CREVAL ellenőrzés.

A felmérések motivációt adhatnak a katonák számára. Mi emelheti még a moráljukat?

Szerintem leginkább megbecsülést igényel a katona. Ők minden feladatot lelkiismeretesen és elhivatottan végeznek. Ha ezt később pihenéssel, év végi kikapcsolódással, felajánlott hétvégi úttal vagy illetményen honorálják, biztos vagyok benne, hogy még eltökéltebbé válnak. Egyes alakulatok katonái az idejük felét gyakorlótéren töltik, ezért megérdemlik, hogy a családjukkal tölthessék az ünnepeket és megfelelő juttatásokban részesüljenek. Megfelelő felszereléssel, fegyverrel és infrastruktúrával könnyebb a feladatokra koncentrálni.

Tapasztalt feszültséget a különböző generációk között?

Korosztályi feszültség nemcsak a honvédségben, hanem a civil életben is előfordulhat, ez természetes. Nálunk ez úgy jelentkezik, hogy az idősebbeknek alkalmazkodniuk kell az új technikákhoz. Én is sokat tanulok, hiszen a régi orosz típusú fegyverekről áttértünk a nyugati típusú eszközökre. Van, akinek nehezebb az átmenet, de fejlődünk kell nyelvi és szakmai téren is. Másfelől az idősebb nemzedék lényegesen tapasztaltabb. Az a jó, ha a fiatalok és a korosabbak együttműködnek. Nem látok kibékíthetetlen ellentétet köztük.

Régebben egyértelmű volt, hogy ha az ember pályát választ, akkor valószínűleg egész életében azon a területen marad. Mára ez teljesen megváltozott. Hogyan lehet a fiatalokat motiválni, hogy a katonai életpálya mellett döntsenek?

Az új generáció nagyon igényli az újdonságokat, a folyamatos változást. Nekünk ehhez kell alkalmazkodnunk. Ha új eszközöket használunk, modern felszerelést biztosítunk, nagyszabású és változatos gya-

korlatokat tartunk, akkor ők is látják a fejlődést és a távlatokat. Vegyük az *Adaptive Hussars 2025* példáját: a rendszerváltás óta nem végeztünk ilyen komplex összhaderőnemi és összkormányzati gyakorlatot. Ha élményszerű kiképzéseken vesznek részt és megfelelő vezető altiszti példát kapnak, arra vevők a fiatalok. Ők is látják, hogy helyes irányba haladunk, amit szívvel-lélekkel követhetnek. Egyébként fontosnak tartom, hogy a fiatalok több alakulatnál találkozhatnak a nyugállományúakkal olvasóklubban vagy beszélgetőklubban. Mindig a régi Ludovika kávézó jut eszembe, ahol az idősebbek meséltek a háborús tapasztalataikról. Élvezet volt hallgatni, hogy milyen élményeken mentek keresztül. Ezt a kapcsolatot feltétlen fenn kell tartani a generációk között. Az *Adaptive Hussars 2025* több mozzanatára meghívtunk és elvittünk nyugállományú bajtársakat, hogy ők is lássák, hol tart most a honvédség és elmondják a véleményüket.

Vezetőként mit tapasztal, mi a különbség az egyes nemzedékek között?

A hozzáállás egészen más. Régebben kérdés nélkül végrehajtottuk, amit a szüleink, a felnőttek vagy az előjáróink mondtak. Egységes irányvonalat követünk. Ma annyi inger éri a fiatalokat, főleg az interneten, hogy sokkal gyorsabban kell reagálniuk mindenre. Nekünk is másként kell megközelíteni őket ezért. Nem elég kiadni a parancsot, hanem meg is kell indokolni azt. A honvédség persze továbbra is hierarchiára épül és határozott kommunikációt kell folytatnunk. Ugyanakkor tény, hogy ma lehetőségek tárháza várja a fiatal honvédeket. Olyan helyekre juthatnak el, olyan képzéseken vesznek részt, olyan tech-

nikai eszközöket használnak, amiről húsz-harminc éve álmodni sem mertünk.

Végül engedjen meg egy személyes kérdést. Hogy halad biztonságpolitikai tanulmányaival? Egyáltalán, hogy tud ennyi feladatot összeegyeztetni családi életével?

Hasonló a helyzet, mint a terepre járással: csökken az idő, amit az ember ezzel tölthet. Most egyértelműen a honvédségi feladataimra koncentrálok. Bizonyos értelemben még mindig betanulási fázisban vagyok jelenlegi beosztásomban. Az *Adaptive Hussars 2025* miatt rögtön mélyvízbe kerültem, de nagyon tanulságos időszak volt. Azért jövő nyárra szeretném befejezni az egyetemet és eközben megtartani a rendszeres sportolást is. A legfontosabb viszont feltétlenül a család. Ünnepeken igyekszem végig velük lenni és tartalmasan eltölteni a közös időt. Az ő támogatásuk nélkül nem tudnám minden feladatomat elvégezni. Rendkívül támogatók, tudják, hogy milyen felelősségteljes beosztásban vagyok. Hálás vagyok nekik!

Az interjút készítette: Burillák Marcell

Láng és robaj Győrben

Füstfelhő, robaj, felcsapó lángok: a KAP 2025/9 kiképzési ciklus egyik legizgalmasabb mozzanata zajlik... Az újonnan bevonult katonák most először találkoznak a robbantási feladatokkal – a katonai élet egyik legnagyobb koncentrációt kívánó próbatételével.

„A robbantási feladatnál nincs helye hibának: minden mozdulat fegyelmet és összpontosítást kíván, hiszen a robbanóanyag kezelésénél a biztonságos végrehajtás a legfontosabb” – hangsúlyozta dr. Fekets Zoltán alezredes, a Magyar Honvédség Klempa Kálmán 7. Területvédelmi Ezred parancsnoka.

A gyakorlat célja az volt, hogy a katonák megtapasztalják: a műszaki képességek legalább annyira fontosak, mint a lövészet vagy a harcászati mozgás. A foglalkozáson szerelt, szabványos préstestes tölteteket alkalmaztak, szigorú biztonsági előírások mellett. A föld megmozdulása és a robbanás hangja minden résztvevő számára örökre emlékezetes maradt. Az újoncok számára ez a feladat nemcsak látványos élmény, hanem fontos tapasztalat is volt. „A robbanás ereje meglepett, és azonnal átéreztem,

hogy itt minden mozdulat számít, és a fegyelem az első” – fogalmazott Kun Rajmund. Az ilyen szituációk mutatják meg igazán, hogy a katonai kiképzés minden mozzanata egy célt szolgál: felkészíteni a katonákat arra, hogy bármilyen helyzetben pontosan, biztonságosan és egymásra figyelve hajtsák végre feladataikat.

Az ezred katonái természetesen az *Adaptive Hussars 2025 (ADHU 2025)* országos gyakorlaton is részt vettek. A háromhetes tartalékos programban mintegy ezer katona teljesített szolgálatot. Itt a 7. Klempa Kálmán Területvédelmi Ezred állománya a felkészítési tervben meghatározottak szerint lökiképzési feladatokat hajtott végre. A tartalékos katonák gépkarabéllyal és pisztollyal oldottak meg egyéni lögyakorlatokat. A feladatok a biztonságos fegyverkezelés, a pontos célzás és a lövészeti alapismeretek szintre hozását szolgálták. A kiképzés hozzájárult a résztvevők fegyelmezettségének, összpontosításának és együttműködésének erősítéséhez is.

Az *ADHU 2025* a rendszerváltás óta végrehajtott egyik legnagyobb és legösszetettebb hadgyakorlat volt. A hathetes, országos feladat-végrehajtás kitalált forgatókönyv alapján, a NATO védelmi kereteihez igazodva tesztelte a Magyar Honvédség reagáló- és együttműködési képességét.

Fotó: Schucha Ádám alezredes

Novák Edina t. hadnagy

Az Adaptive Hussars 2025 folyamőr szemmel

Az év legnagyobb, NATO-keretek között lezajlott gyakorlatában az MH 1. Tűzszerész és Folyamőr Ezred is szerepet kapott. A feladatszabás alapján a Hadihajós Alosztály két AN-2 típusú tűzszerész járőrhajóval vett részt a Vezseny–Martfű között tervezett és végrehajtott mozzanatban. A parancs szerint a két naszád vízi biztosítást hajtott végre, hogy az MH II. Rákóczi Ferenc 14. Műszaki Ezred által épített pontonhídon való átkelés zavartalanul és biztonságosan sikerüljön.

Természetesen a feladatszabás után rögtön elkezdődött a tervezés fázisa, hiszen a két hajót Budapestről, a Dunáról nem egyszerű lejuttatni Martfűre. A folyamat során megszervezték a szállítást, ami közúton zajlott le egy speciális, kimondottan a naszádokra tervezett szállító tréler segítségével. A hajókat előbb daru segítségével áthelyezték a kaposvári szakemberek, majd a szállítmány biztonságáért felelős logisztikai katonák szakszerűen rögzítették. Maga aállítás két részletben történt szeptember 26-án és 27-én, Budapest és Szeged között. A hajók vízre tétele Szegeden, a Medencés kikötőben történt, ahol egy közel 20 méteres partfalról kellett a két naszádot daru segítségével a Tisza vizére helyezni. Szerencsére a szentesi katonák professzionális szakértelemmel és már nem először végezték el a műveletet.

A két naszád rajparancsnoka, Zagya Richárd törzsőrmester és Koskócki Dávid őrmester ellenőrizte a legénység segítségével a hajók állapotát, a felszereléseket és a fegyverzetet. A két naszád 4-4 fő személyzettel szeptember 28-án kezdte meg a menetet a Tiszán, Szegedről Martfű irányába. Hogy ne legyen akadálymentes a hajózás, arról a természet és a Tisza szeszélye gondoskodott. A folyó jellegzetessége, hogy kötelek keresztezik a hajózási utat, így ezek személyzetet előre értesíteni kell telefonon a hajók érkezéséről,

hogy a kompok drótköteleit időben víz alá helyezzék, és a hajók biztonságosan tovább tudjanak haladni. Természetesen szervezés és a tervezés során mindezekkel tisztában vannak a hajóparancsnokok. Ugyanakkor nehezítette a feladatot, hogy a vízállás a Tiszán kritikusán alacsony volt, ezért csak lassan és körültekintően lehetett haladni. Szerencsére 28-án este 18 órára mindkét hajó épségben megérkezett Martfűre.

A gyakorlat másnap kezdődött. Reggel az eligazítás során minden részletet átbeszélve megkaptuk a feladatot. A két naszád a pontonhíd biztosítását végezte a folyószakasz alsó és felső részén. A hajók modern felszereléssel rendelkeznek, található rajtuk egy hő- és éjjellátó kamera, ami nagy felbontásban képes képet alkotni. Emellett a radar segítségével időben tudják észlelni a közeledő hajókat vagy nagyobb tárgyakat, amik képesek lehetnek a pontonhidat megrongálni és így az átkelés biztonságát veszélyeztethetik. A naszádok nem rendelkeznek fegyverrel (bár van ezzel kapcsolatos terv), ezért a legénység fegyverzetén túl megerősítették a gyakorlat idejére egy PKM géppuskával, ami az esetleges ellenerők vagy ellenséges drónok ellen hatásosan el tudja így látni a hajók védelmét, valamint a szárazföldi csapatok átkelését veszélyeztető támadások elleni biztosítását. A gyakorlat során pár arra tévedt civil csónak, illetve néhány nagyobb uszadék adott némi pluszfeladatot, amit könnyedén megoldottak a naszádok és legénységük. Az október 2-án lezajlott bemutató során a szél okozott kisebb gondot, hiszen a hajókat a vízben, megfelelő helyen tartani ilyenkor nagy odafigyelést követel, de szerencsére a személyzet minden gond nélkül végrehajtotta a feladatot.

A gyakorlat sikeresen lezárult, ám a hajóknak vissza kellett jutniuk még a budapesti kikötőbe, így hátra volt egy visszacsoportosítás, amit újabb feladat színesített. Az MH II. Rákóczi Ferenc 14. Műszaki Ezred

9 darab BMK 180 típusú tolóhajóját kellett lekísérni biztonságosan Szentésre. Nehezítette a végrehajtást, hogy a vízállás ekkorra még kritikusabb lett, ami aggodalomra adott okot, de szerencsére egy nehezen hajózható szakaszt kivéve, ahol a meder szinte a hajó alját súrolta, nem okozott gondot. A naszádok alacsony merülésű hajók és rendelkeznek modern hajózási térképpel, illetve mélységmérővel, ami még ilyen nehéz körülmények között is segítette a hajózást. Szerencsén és épségben megérkeztünk Szentésre, ahol a kilenc BMK 180 lekötött. A személyzetük megköszönte a kísérést, a két naszád pedig folytatta az útját Szeged felé, ahol kiemelték őket, és a szárazföldön megtett út végén visszaérkeztek Budapestre, a Hadikikötőbe.

Összességében elmondható, hogy összetett és jól végrehajtott gyakorlatot tudhatunk magunk mögött, amelynek a Hadihajós Alosztály is szerves részét képezte. Új tapasztalatokat szerezhettünk mind a tiszai hajózás, mind pedig a más csapatokkal történő együttműködés terén. Köszönjük a feladatban részt vevők szakszerű munkáját, ami a gyakorlat sikeréhez nélkülözhetetlen volt.

*Zagyva Richárd törzsőrmester,
Koskócki Dávid őrmester*

Közös gyakorlaton

Litvániában

Idén Litvániában rendezték meg a *Safety Fuel 2025 (SAFU25)* gyakorlatot, melyen a Magyar Honvédség Anyagellátó Raktárbázis (MH ARB) és a Bundeswehr Spezialpionierregiment 164 állománya közösen telepített és működtetett egy tábori hajtóanyagraktárat (THR). A logisztikai, ellátó feladatot idén a *Bundeswehr Quadriga 2025* gyakorlat keretében teljesítették.

A THR képességének közös gyakorlását 2025. augusztus 20-tól, közel egy hónapon át végezték a kitelepült német–magyar alegység katonái a klaipedai tengeri kikötőben. Ennek során – a Reception, Staging and Onward Movement (RSOM) tevékenység részeként – 300 000 liter tárolókapacitású hajtóanyagraktárat létesítettek, majd valós kiszolgálási feladatok teljesítésével biztosították az üzemanyag-ellátást a *Brave Blue 25* és *Grand Eagle 25* gyakorlatokon részt vevő technikai eszközök számára. A közös feladat teljesítés elsődleges célja, hogy demonstrálja a NATO védelmi képességeit és felkészültségét válsághelyzetben vagy akár háborús forgatókönyv esetén.

A SAFU25 lehetőséget biztosít a német féllel történő közös feladat-végrehajtás további fejlesztésére,

valamint a nemzetközi logisztikai együttműködés elmélyítésére. Ennek a fejlődésnek kézzelfogható példája, hogy az MH ARB állománya – az előző évek gyakorlatától eltérően – nem a hajtóanyagraktár telepítésének végleges területén, hanem még Lengyelországban csatlakozott a német menetoszlophoz és közösen hajtotta végre az átcsoportosítást a THR helyszínére.

A gyakorlatot meglátogatta Kocsis Ákos ezredes, az MH ARB parancsnoka, akit Christoph Schladt ezredes, a Bundeswehr 1. Logisztikai Ezredének parancsnoka, valamint Oliver Reinholtz alezredes, a SAFU25 és *Brave Blue 25* gyakorlatok igazgatója fogadott. A találkozó során részletes, szemléletes bemutatókkal ismertették a *Quadriga 2025* gyakorlat előkészítését, továbbá annak célját, feladatrendszerét, valamint a szatellit gyakorlatokat és azok kapcsolódását.

Kocsis Ákos ezredes megköszönte a német fél támogatását, továbbá reményét fejezte ki az immár évtizedes együttműködés folytatására, bővítésére. „A SAFU25 különleges jelentőséggel bír, mivel jelenleg

ez az egyetlen olyan gyakorlat Litvániában, amelyben a német mellett egy másik nemzet katonái is részt vesznek” – mondta el Christoph Schladt ezredes, aki megköszönte a magyar állomány eddigi kimagasló színvonalú szakmai munkáját.

Tervezetten Gerald Funke altábornagy, a Bundeswehr Összhaderőnemi Támogató Parancsnokság parancsnoka is tiszteletét teszi a *Quadriga 2025* gyakorlaton, ahol meglátogatja a *SAFU25*-ön részt vevő német–magyar üzemanyagos állományt is. Ez a vezetői látogatás különösen jelentős, hiszen a gyakorlat éppen azt mutatja be, milyen kulcsszerepet játszanak a korszerű logisztikai rendszerek a NATO hatékony együttműködésében.

*Hovány-Pap Melinda százados,
Tar Zsuzsanna ha.*

Fotó: a szerzők képei

A gyakorlaton részt vett Kovács Zoltán tizedes is, aki a Magyar Honvédség Anyagellátó Raktárbázis Logisztikai Századának állományába tartozik, és a hétköznapiakban ellátókatónaként tevékenykedik.

Hogyan készült a gyakorlatra?

Önként jelentkeztem a feladatra, és ez volt az első alkalom, hogy nemzetközi környezetben vehettem részt gyakorlaton. A kiutazás előtt az MH ARB Bázisparancsnokság (Hetényegyháza) bázisán kétéhetes összevonáson vettem részt, ahol az elméleti felkészítés mellett a gyakorlatban is megtanultam a WARDAM MPRE II rendszer elemeinek műszaki paramétereit, sajátosságait, a technikai eszköz telepítésének végrehajtását. Ebben az én feladatom egészen pontosan a csöszterelés és -javítás, valamint a rendszer felügyelete volt. A magyar állomány a német üzemanyagos katonákkal közösen hajtotta végre a rendszer telepítését, működtetését, annak szükség esetén történő javítását.

Milyen volt részt venni a gyakorlaton? Hogy érezte magát?

Örömmre szolgált, hogy új dolgokat tanulhattam meg, majd ezt a tudást eddig számomra ismeretlen, nemzetközi környezetben alkalmazhattam. Új emberekkel dolgozhattam együtt, hiszen a három hét alatt német katonákkal gyakorlatoztunk a litvániai Klaipėda kikötővárosában. A csapat és a tábori körülmények is jók voltak. Büszke vagyok arra, hogy a részese lehettem ennek a feladatnak.

A modern huszár

Hét évtized után a Magyar Honvédség újra integrálja a lovakat műveleti feladatokba. A huszárság pedig mindig is alkalmazkodott a változásokhoz és fejlesztésekhez, így nem csoda, hogy az *Adaptive Hussars 2025* nagy láthatóságú nemzetközi gyakorlaton a Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár gróf Nádasdy Ferenc Huszárosztály katonái is részt vettek.

Nagy örömmel fogadtam előljáróim megkeresését, hogy drónkezelő altisztként részt vegyek a feladatban. Ebben az évben végeztem el az altiszti alaptanfolyamot, azon belül a huszár altiszti szakmai felkészítést. A képzés része volt az A1-es pilóta nélküli állami légi jármű-kezelői oktatás, amely minden huszár altisztt számára kötelező és a kiképzés részét képezi.

A gyakorlatra való felkészülést hónapokkal korábban megkezdtük. A huszárraj tagjait katonai képzettségük és lovas tapasztalatuk alapján választották ki a parancsnokaink. Volt köztünk egykori lövész, rohamlövész és felderítőkatona is. A lovak kiválasztása viszonylag egyszerű volt: a 2024-ben átadott öttusolovak közül lettek beválogatva. Fontos szempont volt, hogy mindegyik állat színe illeszkedjen a terep színeire, bátor legyen az akadályok leküzdésénél, valamint legyen képes kikötve türelmesen állni hosszabb ideig.

A katonáknál az egyéni harcászati felszerelés adott volt, amelyet kisebb módosításokkal alkalmassá tettünk a tereplovaglásra. A nyereg kiválasztásánál a legfontosabb szempont a kialakítás: kényelmesnek és málházhatónak kellett lennie. A 35M kötőfékkantárt használtuk, amely 1999-ig rendszeresítve volt a Belügyminisztérium egykori lovas határőralegységeinél. A zabla kivétele után rögtön kötőfékként funkcionált. A kikötőszár végét a nyereghez csatoltuk, ezzel gyorsabban el tudtuk hagyni a műveleti területet.

A feladatot egy megerősített csatlás (fél raj), 6 fő huszár hajtotta végre. Az alegység minden katonája maximálisan kivette a részét a feladatokból. Mi alap-

vetően protokolláris feladatokat hajtunk végre, így a műveleti feladat sikeres végrehajtása érdekében egyaránt szükség volt a tiszttek, az altiszttek és a legénység ötleteire és javaslataira. A tisztjeinknek megvolt az elképzelése a feladat végrehajtására vonatkozóan, de a csatlásban részt vevő katonáktól is kértek véleményt a terv megvalósításához, hiszen ebben az esetben nem kizárólag gyalogosan, hanem lóháton is hajtottunk végre felderítési feladatot.

A felkészülés során komoly hangsúlyt fektettünk a gyakorlati feladat kivitelezésére. Ki kellett alakítani a menetalakzatokat, valamint a különböző mozgásmódok és jármódok alkalmazását, mindet a terepnek megfelelően. Gyakorolni kellett a lovak kikötését szűk területen, annak érdekében, hogy kevésbé legyenek felderíthetőek, emellett huzamosabb ideig is képesek legyenek egy helyben állni.

A körletfoglalást követően három katona a lovaknál maradt biztosítani, a másik három katona – beleértve engem is – gyalogosan elindult és megközelítette a felderítendő objektumot. Ezt követően végrehajtottuk a drónfelderítést. Ennek során és ezt követően jelentettük az ellenség helyzetét és tevékenységét, létszámát az előljáró vezetési pontjára, akár valós idejű helyzetkép formájában is. A felderítés végrehajtását követően a járőr parancsnoka rádión jelzett a lovaknál maradt katonáknak, hogy készítsék fel a lovakat a kivonásra, így a visszaérkezésünk után a lehető leggyorsabban képesek voltunk végrehajtani a műveleti terület elhagyását.

Az *Adaptive Hussars 2025* gyakorlaton való részvétel megerősített abban, hogy a Magyar Honvédségben a huszárság megújult formájában sikeresen integrálható a magyar haderőbe, emellett képes gyorsan és eredményesen végrehajtani műveleti feladatokat. 🇮🇪

Kukucska Attila Tamás őrmester

Készenlét a hegyekben

A Triglav Star 25 katona-egészségügyi vonatkozásáról

A Triglav Star egy évente megrendezett, nemzetközi hegyi kiképzési gyakorlat, amelyre a NATO több tagországának katonáit meghívják. A célja, hogy a résztvevők különböző hegyi harcászati és túlélési képességeiket fejlesszék, valamint egy komplex FTX (Field Training Exercise) -feladat során bizonyítsák is megszerzett tudásukat.

A felderítőezred katonái már korábban is rendszeresen részt vettek a Triglav Star gyakorlaton, és tavaly felmerült az igény, hogy magyar részről is legyen jelen egészségügyi biztosító személy. Ennek kapcsán kapott felkérést Ferencz Tamás főtörzsőrmester, az MH Bornemissza Gergely 2. Felderítőezred egészségügyi altisztje. Mivel maga is tapasztalt alpinista és kedveli az ilyen jellegű kihívásokat, rövid

egyeztetést követően engedélyt kapott arra, hogy részt vegyen a hegyi kiképzési feladatokban is. Ez egészségügyi szempontból is előnyösnek bizonyult, hiszen így közvetlenül a terepen, a csapat mellett láthatta el feladatait, valós helyzetekben szerezhetett tapasztalatot, és szükség esetén azonnal reagálhatott volna egy esetleges sérülésre vagy egészségügyi problémára. A főtörzsőrmester a gyakorlaton szerzett élményeiről, szakmai tapasztalatairól és a hegyi környezetben végzett egészségügyi biztosítás kihívásairól számol be a vele készült interjúban.

Mi is pontosan a Triglav Star 25 gyakorlat?

A Triglav Star 25 a szlovén fegyveres erők által szervezett nemzetközi NATO-gyakorlat, hegyi körülmények közötti hadviselésre fókuszálva. A gyakorlat katonai döntéshozatali és harceljárási készségeket, valamint a hegyi környezetben történő feladatok végrehajtását célozza, fejlesztve ezzel a résztvevő nemzetek képességeit nehéz terepen, illetve az interoperabilitást.

Hogyan néztek ki a feladatok és a csapatmozgások a gyakorlat során?

A gyakorlat felépítése a felkészítő időszakokkal kezdődött, ahol minden résztvevő alakulatnak meghatározott kiképzési protokollokat kellett végrehajtania. A magyar csapatokon kívül nagyobb számban vettek részt szlovén, spanyol és olasz katonák, valamint kisebb létszámban kanadaiak is. A szervezők úgy állították össze a kiképzési periódust, hogy a foglalkozások rotációs rendszerben kövessék egymást. Az egyik napon például teljes menetfelszereléssel kellett végrehajtani egy 20 kilométeres menetgyakorlatot, amely során több kijelölt pontot kellett elérni, meghatározott időn belül. A legmagasabb pont, ahová feljutottunk, körülbelül 1300 méteren volt, az alaptáborn pedig 900 méteren alakítottuk ki. Ezt a feladatot a mi csapatunk délután 2–3 órára teljesítette is. A következő szakaszban a hegyi készségek fejlesztésére helyezték a hangsúlyt. Ekkor via ferrata-gyakorlatok, mászófalas edzések, ereszkedések és egy kifeszített kötélpályán való átkelés szerepelt a programban, utóbbi egy folyó fölött vezetett át.

Milyen valós egészségügyi eseményekre kellett felkészülnöd, illetve milyen esetek fordultak elő a gyakorlat során?

Szerencsére komoly egészségügyi esemény magyar részről nem történt. Néhány kisebb probléma, leginkább térdfájdalom és hasonló jellegű panaszok jelentkeztek. Kiemelésre nem volt szükség. A hegyi környezetben alapvetően a hipotermia, vagyis a kihűlés jelenti a legnagyobb kockázatot, illetve a terepviszonyokból adódó sérülések, például zúródások, rándulások vagy törések. Ezekre kellett leginkább felkészülnünk. Természetesen előfordulhatnak általános, belgyógyászati vagy kardiológiai jellegű problémák is, de mivel a résztvevők alapvetően egészséges, fizikailag felkészült katonák voltak, ezeknek a valószínűsége viszonylag alacsony volt.

Milyen tapasztalatokat szerezte, és egészségügyi katonaként mi hátráltatta a mozgékonyaságodat, biztonságodat a gyakorlaton?

Asszisztens altisztként alapvetően nem az a feladatom, hogy CLS-személyként (Combat Life Saver) folyamatosan kísérjem a csapatokat, de hiszek abban, hogy „a szükség törvényt bont”. Abban az esetben, ha nincs gépjármű, vagy a parancs úgy rendelkezik, akkor a felderítő egységgel tudok mozogni, és így magasabb szintű egészségügyi biztosítást tudok nyújtani. Mivel korábban közel tíz évet töltöttem a felderítőezrednél ejtőernyős bűvárként és mélységi felderítőként, a terep és a mozgás nem okozott különösebb problémát.

Ki is az a Combat Life Saver, vagyis harctéri életmentő katona?

A Combat Life Saver (CLS), magyarul harctéri életmentő katona olyan nem egészségügyi katonai személy, aki kiképzést kapott arra, hogy harci helyzetekben azonnali, életfenntartó orvosi ellátást nyújtson. A Combat Life Saver tanfolyam során a katonák megtanulják, hogyan nyújtsanak sürgősségi ellátást olyan sérülések esetén, mint a súlyos vérzés, a légutak elzáródása és egyéb traumák, ezzel áthidalva az időt, amíg a képzett egészségügyi személyzet megérkezik. A képzés a taktikai sérült-ellátásra fókuszál és hangsúlyozza az olyan készségeket, mint a tourniquet alkalmazása, a légutak kezelése és a sebek ellátása.

Milyen felszerelést viseltél?

A felszerelés vonatkozásában megkaptam ugyanazt a zsákot és egyéb holmikat, amiket a csapattársak

is használtak, viszont gondot okozott, hogy nem tudtam megfelelően integrálni a saját ellátózsákomat. Az első megoldás az volt, hogy a hátizsák hátuljára erősítettem, de ez hátrafelé húzott, így végül a mellkasomra helyeztem, viszont így a sziklás terepen nem láttam rendesen a lábam, ami lassította és kockázatosabbá tette a mozgást. Finomabb lépéseket kellett tennem, hogy elkerüljem a bokasérülést vagy a hasonló baleseteket. A tanulság az, hogy kompatibilis, moduláris ellátózsákra van szükség, amely illeszthető a háromnapos menetzsákhoz; téli felszereléssel, hálószákkal együtt egy ilyen felszerelés könnyen elérheti a 40 kg-ot, és ez már jelentősen rontja a mozgékonyaságot, különösen, ha fegyverzeti anyag is kerül mellé.

Egy másik jelentős probléma volt a hordágy hiánya. Hegyi környezetben olyan hordágyra lenne szükség, amely helikopteres emelésre és kötéltechnika alkalmazására egyaránt alkalmas, továbbá biztosítja a gerincvédelmet. A gyakorlat során megismerkedtem az ilyen típusú eszközökkel, szándékom ezen eszközök integrálhatóságának megvizsgálása, majd javaslattevés a hazai környezetben történő alkalmazásukra. Például a Foxtrott nevű taktikai mentőhordágy rendszerben áll, és létezik hozzá olyan változat, ami kiegészítők által emelhető he-

likopterrel vagy kötéltechnikával, valamint kiegészítő gerincvédelemmel is ellátható. Ez jó megoldás lehet, de számolni kell vele, hogy plusz 5–10 kg-ot jelent a felszerelésben. Sajnos hegyi viszonyok között minden extra súly érződik és számít.

Milyen további nehézségekkel kellett szembenézned a gyakorlat során?

A hideg időjárás egyértelműen plusz kihívást jelentett, különösen az infúziós folyadékok, szerelékek és gyógyszerek megfelelő hőmérsékleten tartása miatt. Ezek a felszerelések könnyen lehűlhetnek, ami a használhatóságukat is befolyásolhatja. Ezt úgy oldottam meg, hogy napközben a testemhez szorítva tartottam az infúziókat és a gyógyszereket, éjszaka pedig a hálósákomban helyeztem el őket, így nagyjából sikerült megfelelő hőmérsékleten tartani mindent. Ezek a körülmények komoly kihívást jelentettek, de egyben fontos tapasztalatot is adtak arról számomra, hogyan lehet ilyen szélsőséges helyzetekben is fenntartani az egészségügyi felkészültséget. Bár nagyon ritka, hogy egészségügyi katonát ilyen gyalogos környezetben, hegyi terepen kelljen bevetni, sosem lehet tudni, mit hoz a jövő, ezért fontos, hogy ezekre az extrém körülményekre is felkészüljünk.

Milyennek láttad a kiürítési láncot a gyakorlat során? Mennyire volt hatékony? Tarthatók voltak az előre megadott idők?

Az egész kiürítési rendszer rendkívül szervezetten működött. A mozgáskörleten belül összesen nyolc kimenekítési pontot jelöltek ki, amelyeket úgy választottak ki, hogy terepjáró képességű járművekkel is meg lehessen közelíteni őket. Minden ponthoz előre meghatározták a menetidőt, például a 4-es pontra 35 perc alatt tudott kiérni, illetve visszatérni a jármű, így pontosan ismerték, mikorra várható a kiürítés.

Ezek a pontok a földi kiürítést szolgálták, de minden csapat rendelkezett egy CLS-katonával, vagyis olyan katonával, aki alapszintű egészségügyi ellátásra képes. Mellettük minden egységnél volt egy szlovén kísérő is, aki megfigyelőként vett részt a gyakorlaton és EDR-rádióval tartotta a kapcsolatot a központtal. Szükség esetén a légi kiemelést is biztosítani tudták, hiszen például a Role 1-nél helikopteres készenlétet rendeltek el a gyakorlat idejére.

A kommunikációt az ATAK (Android Team Awareness Kit) nevű rendszer segítette, amely valós időben mutatta minden csapat mozgását és lehetővé tette a jelentések írásos továbbítását is. Ez különösen előnyös volt, mert nem kellett a rádión keresztül többször visszakérdezni a gyenge vétel miatt. Hátránya viszont, hogy a hegyi környezetben a hálózati lefedettség nem mindig volt megfelelő. Ha azonban rendelkezésre állt műholdas internetkapcsolat, a rendszer stabilan és megbízhatóan működött. Összességében egy jól felépített, hatékony és gyorsreagálású kiürítési lánc működött a gyakorlat során, amely mind szervezésben, mind technikai háttérben megfelelt a várakozásoknak.

Mi az az Android Team Awareness Kit?

Az Android Team Awareness Kit (ATAK) egy Android-eszközökön futó nyílt forráskódú szoftver, amely GPS-alapú helymeghatározási és kommunikációs funkciókat biztosít csapattagok számára. A rendszer kiemelkedő térkép-megjelenítéssel, valós idejű adatmegosztással, navigációval és precíziós célzással segíti a helyzeti tudatosság növelését.

Említetted, hogy érdemes lenne új eszközöket és felszereléseket beszerezni ezekhez a speciális feladatokhoz. A képzési modulok területén milyen fejlesztésekre lenne szükség?

Véleményem szerint, amikor egy egészségügyi katonára új, számára ismeretlen környezetbe és csapathoz kerül, kiemelten fontos, hogy minél

előbb megismerje az adott alakulat feladatait és működését. Emellett elengedhetetlen, hogy rendelkezzen olyan alapvető katonai és harctéri ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy hatékonyan támogassa a katonák munkáját és szükség esetén gyorsan, magabiztosan tudjon reagálni a felmerülő vészhelyzetekben. Fontos, hogy rendelkezzen legalább lövész vagy felderítő alapismeretekkel, ugyanakkor speciális helyzetekre is fel kell készülni, mint például hegyi bevetések, ejtőernyős műveletek, bűvárfeladatok, illetve ismerni kell a különböző harcjárműtípusból történő kimentés menetét is, mert adott esetben erre szintén szükség lehet. Ezért egy átfogó képzésre van szükség, amely során a résztvevők elsajátítják az ezekre a helyzetekre való reagálás fogásait. A javasolt képzés résztvevői nem az „utcáról” toborzott, katonai háttér nélküli jelentkezők lennének, hanem elsősorban azok a személyek, akik harcoló alakulatoktól érkeznek, így már rendelkeznek azokkal az alapvető készségekkel, amelyekre hatékonyan rá lehet építeni a további speciális képességeket.

Az interjút készítette:
Bíró Gábor Zalán ha.

Látogasson el

a Magyar Honvédség Kiadványtárába
és olvassa folyóiratainkat online!

A Haditechnika,
a Honvéd Altiszti Folyóirat,
a Honvédségi Szemle,
a Hungarian Defence Review,
illetve a Honvédorvos korábbi
számain megtalálhatja a
kiadvany.magyarhonvedseg.hu
címen.

A katonaélet sokféle beosztással járhat. Balázs Zoltán törzsszászlós eddigi pályája során már számos poszton bizonyított, ideértve a nemzetközi kiképzői feladatokat. Jelenleg összekötőként, Németországban tevékenykedik, a Bundeswehr oldalán.

Heves vármegyében, Szilvásvárad, valamint a népszerű kirándulóhely, a Szalajka-völgy szomszédságában, egy kis faluban nőttem fel. Családomban, felmenőim között nem volt katona, én azonban az általános iskolában találkoztam egy honvédelmi táborról szóló felhívással. Az egri Lenkey János Honvéd Gimnázium szervezett PIR, azaz Pályára Irányító Tábor a középiskolai továbbtanulás előtt álló fiataloknak. Ez alapjában hasonlított a mai honvédelmi táborokhoz, azzal az specifikációval, hogy magát a középiskolát, annak előnyeit és a növendék állománykategória életét mutatta be. Az ott szerzett és átélt élmények vezettek a Magyar Honvédséghez.

Fiatal tinédzserként az MH által nyújtott juttatási rendszer volt az, ami motivált. Már katonai gimnazista növendékként is tudtam anyagilag támogatni szüleimet, s ez csak fokozódott az első beosztásba helyezésem után. Mindeközben meg tapasztalhattam azt,

hogy a katonai hivatást választva egy új család tagja lettem. Itt nemcsak napi munkakapcsolat van az emberek között, hanem olyan bajtársi kötelék, ami egy életen át elkísér. Ma már ez kerül előtérbe a szolgálatteljesítés során.

A katonai pályafutásom jelentős részében valamilyen kiképző beosztásban szolgáltam. A hazai kiképzések és felkészítések, valamint a nemzetközi tanfolyamokon töltött vendégkiképzői lehetőségeim mellett a külszolgálataim alkalmával képeztem afgán, iraki és mali katonákat, illetve rendőröket. Sikernek azokat a pozitív visszajelzéseket tekintem, melyeket egy-egy kiképzés vagy tanfolyam után kaptam a résztvevőktől, sokszor akár hónapok vagy évek elteltével. Továbbá sikerek azok az előjárói elismerések is, amelyekben az eltelt évek alatt részesültem. Rengeteg kisebb-nagyobb „emléktárgy” van otthon, amelyek ezekre emlékeztetnek, az egyszerű feliratos bögrétől elkezdve a NATO Meritorious Service Medalig, melyet a mindenkor NATO-főtitkár adományoz. Mire valaki eléri a zászlósi állománykategóriát, addigra akarva akaratlanul rangidős altisztté válik. Még akkor is, ha az adott beosztásban ez nem kimondott feladata. Szükséges a kollégák, illetve beosztottak feladatainak alapvető ismerete. Nekem például kiképző zászlósként már jelentős rálátással kellett rendelkeznem arról, hogy miként zajlik egy-egy kiképzés minden oldalú biz-

tosítása. Anyagbeszerzés és -igénylés, azok kezelése és felhasználása vagy a személyügyi adatkezelés és nyilvántartás. Nem is beszélve a különböző szakágak (például egészségügyi vagy a hadtápszolgálat) hozzájárulása. Ezen ismeretekkel felvértezve úgy érzem, hogy kellően felkészülten érkeztem a jelenlegi beosztásom átvételére.

Másrészt úgy gondolom, hogy felkészülni egy segítő feladatkörre soha nem lehet 100%-osan. Bármelyik pillanatban adódhat egy olyan új helyzet, amire még csak nem is gondoltunk korábban. Meglátásom szerint az eltelt évek és azok tapasztalatai jelentősen segítenek ezek megoldásában. Kollégáimnak és természetesen az irodavezető úrnak igyekszem a lehető legjobb támogatást nyújtani a beosztásom adta lehetőségeimhez mérten.

Jelenleg a németországi Katonai Összekötő Iroda (KÖIN) állományában szolgálók beosztott altiszti beosztásban, ideiglenes zászlósi, vagy ahogy a katonai köznyelvben nevezik „missziós” rendfokozattal. Feladatom az Összekötő Iroda adminisztrációjának vezetése és anyagi készleteinek kezelése. Idetartoznak a Bundeswehr által biztosított eszközök, valamint egy szolgálati gépjármű is; ezért egy személyben vagyok az irodavezető úr parancsnoki sofőrje is. Mivel a magyar összekötő és cseretisztek Németország különböző parancsnokságain, illetve szervezeteinél teljesítenek szolgálatot, az irodavezető úr mint parancsnoki segítő számít és támaszkodik a munkámra.

Napi szinten látni és megtapasztalni egy másik haderőt működésében mindig hasznos tapasztalat. Az, hogy ez nem hat hónapig tart, tábori körülmények között, az még értékesebb teszi az itt eltöltött időt.

A KÖIN egyik kiemelt feladata a különböző kétoldalú megállapodások alapján a német haderő által nyújtott képzések koordinálása. Egy-egy ilyen tanfolyam vagy kiképzés meglátogatása során jó látni az elégedett arcokat, hallani az élménybeszámolókat. Főleg, amikor egy rég nem látott bajtársat lehet ilyen különös körülmények között üdvözölni. Akár az évtizedekkel ezelőtti „KATKÓ”-s időkből.

Hogy mi az, amit itthon is be kellene vezetni, mert a szakmai munkát és a folyamatokat segíti? Nehéz kiemelni bármit is, ami segítené az itthoni altiszti munkát, mert egy saját történelemmel és annak hatásaival együtt kialakult haderő mellett teljesíték szolgálatot. Ehhez hozzátartoznak még azok a politikai és stratégiai szintű döntések, melyek például a német haderő létszámát vagy technikai eszközeinek meglétét formálták. Például az, hogy minden számítógépes felhasználó rendelkezik személyes felhasználókártyával és ezzel együtt digitális aláírással, gyorsítja és sokszor könnyíti is az adminisztratív feladatvégrehajtást.

nyíti is az adminisztratív feladatvégrehajtást. Azonban, mint említettem, ez nem egyik napról a másikra alakult ki náluk sem. Tesztelni, próbálgatni kellett, valamint figyelembe kellett venni a kialakítási idő materiális oldalát is; ilyen az éves költségvetés vagy az eszközparkot beszállító cég termelési kapacitása.

Aki ilyen beosztásra pályázik, az rendelkezzen kellő emberi és szakmai alázattal a helyi eljárásrendek elfogadásához és azok elsajátításához. Ez nagy segítséget nyújthat a napi életben is a különböző hivatali ügyintézésnek során is legyen szó akár egy szimpla lakcímbeljelentésről vagy egy gyermek iskolai beiratkozásáról.

Bogya Sándor Mihály főtörzsszázlós

TANFOLYAM a svájci hegyek között

A svájci fegyveres erők által szervezett, NCO Intermediate Leadership Training in Multinational Environment nevű középszintű, altiszti vezetői kurzust idén 2025. október 5. és 17. között rendezték meg. A NATO- és a partnerországok altisztjei részére tartott tanfolyamon 22 állam képviseltette magát. A képzés a svájci Gossau kantonban, Neuchlen-Anschwilen laktanyájában zajlott. A svájci kiképzők mellett meghívott holland, belga és luxemburgi kiképzők is hozzájárultak szaktudásukkal a tanfolyam sikeréhez.

A tanfolyam célja, hogy az altisztek megtanulják és elsajátítsák azokat az irányítási és vezetési technikákat, illetve stresszkezelési eljárásokat, amik olyan nemzetközi környezetben szükségesek, ahol az altisztek beosztottjai különböző nemzetiségűek, esetleg eltérő

kulturális és vallási háttérrel rendelkeznek. A tanfolyam nyelve az angol volt, a foglalkozások napi nyolc órában keresztül tartottak.

Az oktatás egy online – DISC elnevezésű – személyiségteszt kitöltésével kezdődött, amivel feltérképezték minden egyes résztvevő jellemvonásait. A DISC távlati célja, hogy elősegítse a hatékonyabb munkahelyi kommunikációt, növelje a csapatmunka hatékonyságát, segítse a vezetői képességek fejlesztését, és támogassa a személyes fejlődést azáltal, hogy jobban megértjük a saját és mások motivációit, illetve viselkedési reakcióit. A DISC egy angol mozaikszó, amely a Dominance (dominancia), Influence (befolyásolás), Steadiness (kitartás, stabilitás) és Compliance (szabálykövetés) szavak kezdőbetűiből áll össze. Ez a négy kategória jelöli a különböző viselkedési típusokat, amelyek az emberi interakciókban megfigyelhetők. Úgy gondolom, ha ismerjük beosztottjaink ezen belső tulajdonságait, akkor hatékonyabb módon tudjuk a csapatmunkát is megszervezni.

A kiképzők ajánlották és javasolták, hogy mindenki sportoljon reggelente a képzési alkalmak előtt, mivel a szellemi frissesség alapja a testi frissesség is. Ehhez biztosították a megfelelő, jól felszerelt kondi- és kardiótermet, de a laktanyán kívüli, mesés környezetben fekvő erdős, hegyes terepen is lehetett futni.

A tanfolyam tantermi foglalkozásain kommunikációs, konfliktuskezelési, vezetői tanácsadási, jogi és etikai ismeretek kerültek sorra, az altiszteknek pedig különböző kiselőadásokat is kellett tartaniuk, például a NATO történetéről, struktúrájáról és stratégiai koncepciójáról. Ez szintén kihívás volt, hiszen nagy közönség előtt, komoly témákról kellett beszélni, angolul. Itt az ún. „briefing skill”-t, azaz az egyén előadóképességét és magabiztosságát is tesztelték. Úgy gondolom, ez nemcsak nemzetközi, hanem hazai környezetben is fontos. A reggeli „briefing”-en az előző napon tanultakról és a személyes tapasztalatokról kellett egy összefoglalót tartani a kijelölt altisztnak a hallgatóság és a kiképzők előtt.

A terepfoglalkozásokon a kijelölt parancsnokokat különböző helyzetek elé állították, amiben nemcsak a vezetői irányításra és leleményességre, hanem a pa-

rancsnokok által összehangolt csapatmunkára is szükség volt. Az egyik szituációban egy mocsaras területen kellett a csoportot úgy átvezetni, hogy két sérültünk is volt. Három deszkát kaptunk, ezeket úgy kellett pil-
lérekre helyezni, hogy azok nem eshetnek le, és senki sem teheti le a lábát róluk, valamint a deszkákat is fel kellett szednie az utolsó katonának. Itt arra voltak kíváncsiak, hogy az adott parancsnok hogyan hangolja össze a látszólag egyszerű, de mégis komoly szervező és koordinációt igénylő részfeladatokat. A szituációkat nehezítette, hogy nem az angol anyanyelvi környezetből érkezőket jelölték ki parancsnokoknak.

A tanfolyam egynapos zárógyakorlattal végződött, ahol a tanultak alapján kellett az előre kijelölt helyszínen a kapott feladatokat, kis csoportokban végrehajtani. Mindez hegyes terepen zajlott, ahova sífelvonóval vitték fel az állományt a hajnali órákban. Az első kihívás az volt, amikor útközben a sífelvonó „véletlenül”

lerobbant, így a hallgatóknak koromsötétben kellett leereszkedniük belőle, 30 méter magasságból úgy, hogy közben a szél is lengette folyamatosan a kabint. Ez volt számomra a tanfolyam egyik legizgalmasabb része, itt az altisztek stressztűrő és problémamegoldó képességét is tesztelték. A záróvizsga magas rangú vendége a kanadai hadsereg vezénylőzászlósa, Bob McCann főtörzsszáslós volt, aki korábban végighallgatta az altisztek előadásait, és kérdéseket is lehetett hozzá intézni.

A zárógyakorlat utáni diplomaosztót Herisau város kantoni kormányzati parlamentje épületének üléstermében tartották. A díszes diplomalevél mellé egy díszdobozos svájci bicskát is kaptak a tanfolyam sikeres elvégzői, majd állófogadás és díszvacsora következett. A hétvégén pedig a svájciak kulturális, városnézési és csokoládégyár-látogatási programot is szerveztek.

Géczi Norbert főtörzssőrmester

A katona, akinek szenvedé

Hegycsúcsokat meghódítani, vadregényes tájakat bejárni, sziklával szegélyezett meredélyeken felkapaszkodni nem hétköznapi fizikummal rendelkező, a társakhoz való mérhetetlen türelemmel, empátiával, gyors cselekvőképességgel, sajátos életstílussal felruházott embernek való. Túlzás nélkül állítható, ezek katonadolgok, katonát is jellemző tulajdonságok. Laki Imre törzssászlós ilyen ember.

A Magyar Honvédség Nagysándor József 51. Híradó- és Vezetésbiztosító Dandárnál szolgáló honvédnek már gyermekkorától szenvedélye a túrázás, amelyhez mentális és fizikai állóképességét az idők során mindinkább tökélyre fejlesztette. Napjainkban túravezetőként segíti társait a sokszor extrém körülményekkel rendelkező magashegységekben. Őt kérdeztük a kezdetekről, nem mindennapi útjairól, veszélyes helyzetekről, amelyek megtételéhez, átéléséhez a motivációja cseppet sem adt az évtizedek során...

Hogy kerültél kapcsolatba a honvédséggel? Mi a feladatod a kötelékben?

Fehérvárcsurgón nevelkedtem. Miután karosszérialakatosként végeztem, katonai kollégiumba jelentkeztem, ahol fegyverzettechnikusi szakirányba kanyarodott a honvédelmi pályám. Családomban nem volt katona, de annyira szeretem a hazám, hogy nem volt kérdés, a Magyar Honvédségnél képzelem el a jövőm. Az olyan filmsorozatok nyomán, mint az *Angyalbőrben* vagy a *Kisváros*, mindenáron a társadalom elitjébe akartam tartozni. Mert számomra a honvédség állománya mindig is elit helynek számított. Jelenleg alakulatom elektronikus aláíráshitelesítő központjának ügyviteli részlegét vezetem Veszprémben.

Azért a zubbonyhoz megfelelő fizikum is kell, nemde?

Alkatilag mindig is bírtam a túrázást, a természetjárást és a hosszútávfutást. De jól röplabdáztam, és a futás is jól ment. Cingár gyerek voltam, megfelelő kitartással. Viszont a természet szeretete, az iránta való tisztelet a sportnál is jobban vonzott: édesapámmal jártuk a környező erdőket. Ő vezetett be ebbe a világba, ahová már idejekorán egyedül is gyakran ki-

Iye a magashegyi túrázás

rándultam. Csókakő, Csákvár környéke, a Vértes – ide jártunk barátokkal túrázni hétvégre...

Vannak kedvenc túraútvonalaid?

Számomra valamennyi egyformán fontos. Feltöltődve érek haza, bárhol is járok Európában vagy idehaza. Tirolban például ötnapos túrát terveztünk meg, önellátással, hárman. Külföldön ez a környezet áll a szívemhez legközelebb. De például, ciklikusan, évről évre Olaszországban, a Dolomitokban is „talpalunk”. Ott általában 6-8 napot sétálunk. Ugyanígy Bulgária is kiváló túracél számomra, talán azért is, mert ott teljesen érintetlen természetet hódíthatunk meg.

Ezek a kiruccanások, úgy sejtem, nem kevés veszélyt, sérülési lehetőséget is rejtenek magukban...

Valóban. Előfordult, hogy gleccserszakadékba csúsztam bele, ahol a társak segítsége elengedhetetlen volt. Legmegrázóbb élményem a romániai Zerge-havasokban ért: egyik társam – szerencsére nem függőleges irányban – közel száznyolcvan métert zuhant egy meredek hegyoldalon és jócskán összetörte magát. Utánaereszkedtem és négy órán át tartottam életben, amíg a mentőhelikopter megérkezett. Az a négy óra egy örökkévalóságnak tűnt, hiszen túratársam többször elájult, vagy épp magához tért. Ezt az esetet azóta sem tudtam kiheverni, és rendkívül mély nyomot hagyott bennem.

A gleccserszakadékból hogy jutottál ki?

Ez is ijesztő helyzet volt, annyi bizonyos. Tudni kell, ezeket a szakadékokat hó lepi, így nem látni őket. Hatnyolc métert zuhantam, 45-50 fokok lejtőn. Szerencsére a kötél, amivel össze voltunk kötve, megállított, és nem csúsztam lejjebb. Pár perc telt el a baleset során, de örökkévalóságnak tűnt ez a küzdelem is.

Bajtársaidal milyen gyakran mész túrázni?

Rendkívül erős barátságok kötöttek az alakulatnál a túrázás kapcsán. Annyit nem tudunk együtt túrázni, amennyit szeretnénk, de itthon szebbnél szebb útvonalakat járunk be, és amikor csak tehetjük, szervezünk valamit.

A felszerelésben mi az alap, ami sosem hiányozhat?

Attól függ, milyen jellegű a terep. Ami mindig kötelező, az az elsősegélynyújtó kiscsomagom, magashegyekre

pedig hőtakarót (izolációs fóliát) is viszek. Minden más egyéb a társaktól és a várható időjárástól függ...

Milyen ételek kerülnek egy túrázó „asztalára”?

A magashegyi menedékházakban egyhangú a kínálat és jellemző az adott ország konyhájára. Szlovéniában rettentően szeretem a káposztalevest, ami itthon egyfajta káposztafőzeléknek felel meg a bőséges húsmennyiségével. Konzervet nem viszünk, inkább műliszleteket, aszalt gyümölcsöket és zacskós leveseket, instant ételeket hordunk magunkkal, sőt a csoki sem maradhat el. Arra törekszünk, hogy minél könnyebb felszereléssel induljunk útnak. Olyan ételekkel, amelyeket egy magashegyi „hütte” gázrezsóján is felmelegíthetünk.

Hány fős csapattal vágtok neki?

Ez is a túra jellegétől, terepviszonyaitól függ. Magyarországon, egy középhegységben 25-30 fős csapatok elkalauzolása nem jelenthet gondot egy túravezetőnek. Kint, a magashegyekben viszont fokozottan oda kell figyelni mindenki biztonságára. A hegy jellegétől, terepviszonyaitól függően, kettő-négy ember megfelelő csapatot képes alkotni, és ez még kezelhető. Vagyis,

a mennyiség nem megy a biztonság rovására. Egy sziklafal megmászásához vagy egy gleccsertúrához viszont két-három ember elegendő.

Gyakran viszed magaddal a családot is?

Ha lehetséges, ők is túráznak velem, de általában itthon és nem veszélyes terepeken. Tizenhárom éves lányom és feleségem szeretik a kulturális látnivalókat is, én inkább a természet csodáiért vagyok oda. Volt, hogy összekötöttük volna a hegymászó szenvedélyem a turistalátványosságokkal, de inkább egy csodálatos családi kirándulás kerekedett ki belőle, semmint hegymászás. Jól van ez így.

Van túrázó példaképed?

Úgy tekintek az összes hegymászóra, túrázóra, mint akik előttem járnak. Próbálom ellesni tőlük az apró fogásokat, amelyek hasznomra válhatnak.

Nem titok, hogy már most tele a naptárad útvonalakkal...

Ez így van. Ha minden jól megy, hamarosan a Tátrában kirándulunk egy kis csoporttal, aztán ismételten a Grossglockner csúcsára szeretnénk feljutni. Remélem, hogy jövőre is összejön az egyhetes Dolomitok-tú-

ránk, ahová három éve járok. Hatalmas „buli” egy hétig sétálgatni a 3000 méter magas hegyek tetején.

Dédelgetsz merészebb álmokat is a világ magashegységeit illetően?

Próbálok a realitás talaján megmaradni és a szabadidőnek is híján vagyok. Emellett a család sem utolsó tényező. Ha tehetném, az összes időm a hegyekben tölteném. De meg kell találni az egyensúlyt a család és a szenvedélyem közt. Amikor átesem a ló túloldalára, feleségem iránymutatása zökkent vissza a valóságba. [nevet] Ő megérti a vágyaimat, életstílusomat és megérteti velem: nem csak ebből áll a világ. Szeretnék még összehozni élvezetes túrákat és egészségben, biztonságba hazaérni mindenhonnt.

A fiatal, „lánglelkű” túratársaknak mit üzennél, mire figyeljenek?

Legyenek türelmesek önmagukkal, társaikkal! Tanuljanak sokat az útvonalak által és maguk, illetve társaik biztonságát helyezték mindig előre! Mert sokkal fontosabb épségben hazaérni, mint meghódítani egy-egy csúcsot. Az megvár, de az egészségünkől csak egy van! 🏔️

Gyimóthy Levente ha.

MEGJELENT

a Haditechnika különszáma!

136 oldal az orosz-ukrán háború
haditechnikai hátteréről és harc-
eszközéről - a drónoktól a hajóig.

Megrendelhető a
shop.hmzrinyi.hu
weboldalon,
illetve megvásárolható
a Zrínyi Kiadó boltjában
(1024 Budapest, Fillér u. 14.)

ZRÍNYI KIADÓ

Egy katonanő, aki nem ismeri a lehetetlent

Fegyelem, kitartás, bátorság – ezek a tulajdonságok nemcsak a Magyar Honvédség 47. Bázisrepülőtér Őr- és Biztosító Századánál szolgáló Szeredi Judit örvezető mindennapjait, hanem civil életét is jellemzik. A katonai hivatás mellett szenvedélyes hosszútávfutó, aki nem riad vissza a több száz kilométeres kihívásoktól sem. A vele készült interjúban mesél a szolgálat és a sport közötti egyensúlyról, a legemlékezetesebb versenyeiről, és arról, mi hajtja újra és újra a cél felé.

Mikor kezdted el komolyan foglalkozni a futással és miért?

Gyermekkorom óta sportolok, tornáztam, karatéztem, sziklát másztam, sportlövészetre jártam, de a futás, a túrázás és a kerékpározás volt a legdominánsabb, amit napi szinten jelenleg is űzök. Valójában a futás mindig is meghatározó volt az életemben, ezért is végeztem el az egyetemen a sportszervező (menedzseri) szakot. A diplomamunkámat *A mentális edzés felhasználási lehetőségei a testnevelésben és sportban* címmel írtam. Eredeti végzettségemet tekintve mérlegképes könyvelő vagyok.

Emlékszel az első versenyedre? Milyen érzés volt?

Egy félmaraton terepverseny volt a Bükkben. Tulajdonképpen egy ad hoc esemény volt, ugyanis én terepkerékpározni szerettem volna, de a pályát futóverseny miatt lezárták, ezért úgy döntöttem, hogy elindulok a versenyen. Második helyezést értem el, és ettől kezdődően jártam terepfutó versenyekre. Ez az első verseny fizikálisan nehéz volt számomra, de egyben inspiráló, motiváló a folytatáshoz.

Hogyan fér bele a felkészülés a katonai hivatás és a magánélet mellé?

A felkészülés sok lemondással és áldozattal jár, amit vállalni kell az eredmények kedvéért. Katonai szolgálatom során a napi sportolási lehetőség is támogatja a felkészülésemet, munkaidő után pedig a bázison található sportlétesítmények, infrastruktúra, így például a rekortán pálya tökéletes a további sportoláshoz. Mindenképpen köszönet illeti parancsnokaimat és előjáróimat a támogatásukért! A magánéletet tekintve a szabadidőm nagy részét is alárendelem a különböző

mozgásformáknak, párommal hétvégenként együtt sportolunk.

Mennyire figyelsz a táplálkozásra, regenerációra?

A táplálkozást tekintve odafigyelek a szénhidrát, a fehérje és a zsírok optimális fogyasztására, amit természetes élelmiszerekből viszek be a szervezetbe, nem élek táplálékkiegészítővel. Sok zöldséget, gyümölcsöt eszem és kerülöm a húsféléket. Természetesen rendkívül fontos tényezők az előbb említettek, de a regeneráció kapcsán az alvást emelném ki, mely számomra a legfontosabb. Regenerációnak a keresztedzéseket is szívesen alkalmazom, így például a túrázást, a kerékpározást és a jógát. Sokszor kevés időm van a regenerációra, de oda kell rá figyelni.

Mi volt a legnagyobb nehézség, amivel eddig szembenéztél futás során?

Érdekes, de két egymást követő évben volt úgynevezett „nehézségem” futás során, mindkétszer a Mátrabérc Trail nevű versenyen. A táv 54 km, a szintkülönbség 2800 m. Az első alkalommal nem figyeltem a szénhidrátbevitelre, és a Muzslára menet majdnem összeestem. Sokat tanultam ekkor a frissítés fontosságáról, így külön hálás voltam a részvétel miatt. A második alkalommal elestem a harmadik kilométernél, ahol eltört és kificamodott az ujjam. A versenyt folytattam, dobogóra is álltam, de a sürgősségin fejeztem be a napot. A következő próbatétel a Vadlán Ultra Terep futóversenyen volt. Itt 3250 méteres szintkülönbséget és 108 kilométert kellett leküzdenem, ami jócskán próbára tett mind szellemileg, mind fizikálisan.

Van olyan verseny, amely különösen emlékezetes számodra, akár a jó, akár a nehéz pillanatai miatt?

A leginkább említésre méltó az Ultrabalaton 211 km egyéni teljesítése. Ezen a versenyen nem volt rossz, illetve nehéz pillanat. Nyilván a kellő felkészítés ennek az oka, hiszen sok fájdalmat, nehézséget kellett a tréningek idején elviselni, így a teljesítés során nem ért meglepetés. Igazából nagy élmény volt ez a futás számomra.

Voltak kifejezetten katonai versenyek, ahol indultál? Hogyan hasonlítanád össze ezeket a civil megmérettetésekkel?

Igen, voltam katonai futóversenyeken, mezei és terepfutó versenyeken, illetve váltóversenyen. Az idén a mezei és terepfutó versenyeken első helyezéseket értem el, sőt tavaly is a dobogó legfelsőbb fokán állhattam.

A katonai versenyek jól szervezettek és rendezettek, kiválóan koordináltak, a pályák pontosan jelöltek, eltévedni nem lehet – ami nagy előny, mert terepversenyeken többször eltévedtem már, és ez sok bosszúságot okozott. A jutalmak a katonai versenyekhez méltóak, igazán megtisztelve érezhetjük magunkat, a dicséretet pedig személyesen is megkapjuk előljáróinktól.

Mit mondanál annak, aki fél, hogy nem képes ekkora távokat teljesíteni?

A távoktól nem félni kell, hanem tisztelni azokat. Alázattal, sok munkával, kitartással, szorgalommal minden cél elérhető. Senki nem születik ultrafutónak, évtizedek fokozatos munkája kell a sikerhez. Természetesen nem vagyunk egyformák, mindenkinek más a célja.

Megvan-e már a következő nagy cél?

Tulajdonképpen minden verseny érdek, amin részt tudok venni. Távlabbi nagy cél újra az Ultrabalaton, de jobb idővel. Szeretek versenyezni, így minden számomra elérhető megmérettetésre elmegyek.

Milyen álmversenyen indulnál szívesen a világ bármely pontján?

Ultrafutó versenyeken szívesen megmérettetném magam. A Spartathlon verseny lenne az egyik legnagyobb kihívás, de bármilyen ultra terepfutó versenyen való részvétel beteljesítené az álmom.

Rinyu Róbert zászlós

KARÁCSONY

Az ünnep születése

Tempus fugit. (Az idő rohan.) Az idő meghatározza életünket. Keretet, ritmust ad neki, s természetesen függünk is tőle. Az idő tagolt, hiszen maga a természet tagolja. Egy hét alatt hétszer fordul meg tengelye körül a Föld. A holdtölték között körülbelül egy hónap telik el. A Nap mozgásának nyomán tagolhatjuk életünk folyását évekre. S hogyha az időről gondolkodunk, rá kell jönnünk, hogy az élet és az idő, valamint az idő és az ünneplés elválaszthatatlanok egymástól. Állandó kölcsönhatásban állnak egymással, átszöve és meghatározva mindent.

Nekünk, keresztényeknek, különös jelentése van az időnek, hiszen Isten az, aki az idő Ura, s aki az embert belehelyezte a múlt időbe és megkínálta különleges pillanatokkal. Az idő fogja össze a múlt-jelen-jövő hármában Isten cselekvését, az ember lehetőségeit és korlátait, valamint a „honnan” és a „hová” kérdésekre adható feleleteket. Mindezeket túl magában hordja emberi létünk mulandóságait, hiányával pedig előremutat az örök, az idő nélküli világra.

„Életem ideje kezdedben van” – olvassuk a Zsoltárok könyvében (Zsolt 31,16.). Az időélményt ilyen értelemben meghatározza az emlékezés és az előretekintés. Emlékezés saját tetteimre és Isten cselekvésére, valamint előretekintés arra, ami vár rám az előttem lévő időben. Ebből következően az idő megszentelődik, a szent idő pedig ünnepé válik.

A mindennapokat megélő ember természetes igénye az ünnep. Jól példázza mindezt Nyíri Tamás filozófus meghatározása, amikor az embert *homo festivus*nak (ünneplő embernek) nevezi. Szeretünk ünnepelni, mert az különleges idő. Kiemel a megszokottból, a mókuserékből és megállásra készlet. Megszabadít a mindennapi kötelességek terhetől, kiragad az itt és most korlátaiból. Az emelkedett hangulat megállítja az időt. Bár nem felejtjük el teljesen a mindennapi világot, mégis úgy éljük át az ünnep örömét, mint ami örökké tart(hat).

Úgy tűnik, hogy sajnos a fogyasztói társadalom struktúrái érzéketlenek az ünnep(ek)re. Akkora

a külső zaj, hogy még a meghitt ünnepi órák előtti utolsó percekben is alig képzelhető el az elcsendesedés. Belső világunk zaklatottsága sem csökken. Talán ettől még advent ideje és a karácsonyi idő sem mentes.

Karácsonyról (Dies Festus nati Christi – Krisztus születésének ünnepnapja) tudni kell, hogy az emberiség egyik legősibb ünnepe, s mindig az év egyik kiemelt pontjaként jelezte a Nap fordulását, valamint egy újabb év eljövételt. A téli napforduló napja (december 21.) az év egyik olyan sarokpontja, mely a nyári napfordulóval (azaz a Szent Iván éjszakájával, június 21.) együtt egységes keretet ad az időszámításnak. Míg a nyári napforduló során a legmagasabban áll a Nap, és a legrövidebb éjszaka következik be, addig télen a legalacsonyabban delel a Nap, és ekkor van az év leghosszabb éjszakája. Ennek okaként a nyári napforduló alkalmával azért gyújtottak tüzeket, hogy elűzzék a közeledő sötétséget, míg a téli napforduló alkalmával a fény diadalát, az élet megújulásába vetett hitet ünnepelték, hiszen ekkor kezdtek az éjszakák újra rövidülni, és a nappalok hosszabbodni.

Eredetileg a Római Birodalomban, a Kr. u. III. században rendelték el ünnepnapnak azt a napot, amely később karácsony ünnepének lett az időpontja. A Sol invictus (Győzhetetlen napisten) pogány ünnepét ülték meg ekkor, s ezt váltotta fel a győzelmes Krisztus keresztény ünnepe. Az ebben az időben erősödő keresztény vallás szimbolikájában ugyanis az isteni fényforrást, a sötétségen diadalmaskodó fényt Krisztus

testesíti meg, így hamarosan személyét is ehhez a nap-hoz kötötték, mégpedig a születéséhez kapcsolódóan. A titokzatos égi jel, a betlehemi csillag megjelenése is a fényt szimbolizálja a születés éjszakáján, amely így mintegy második napként tündökölt, elhozva ezzel azt, aki az emberiség bűneiért fényként küzd majd meg a sötétiséggel, elhozva a reményt az emberekhez.

Krisztus születésének megünneplése azonban csak Nagy Konstantin császár egyházi reformja és a kereszténység államvallásként való bevezetése után került előtérbe, mégpedig a niceai zsinat intézkedései kapcsán (Kr.u. 325 és 335 között). A császár célja az volt, hogy lezárja a Jézus Krisztussal kapcsolatos vitákat, és a niceai zsinat határozatát, amely szerint Jézus Krisztus isten és ember egy személyben, liturgikus eszközökkel tegye népszerűvé.

Most pedig ugorjunk egyet az „időben”! Néhány évvel ezelőtt az egyik áruházban egy párbeszédnek voltam fültanúja. Egy 4-5 éves kislány nagy erővel győzködte az édesanyját, hogy vegyen meg neki egy távirányítóval és különféle villogó fényekkel felszerelt piros csodaautót. Nem valamilyen autót, nem valamikor, hanem azt és abban a pillanatban. Az édesanya szemmel láthatólag nem volt túl lelkes az ötlettől, ezért a következő mondattal próbálta jobb belátásra bírni követelőző csemetéjét:

– Kicsim, ha jó leszel, akkor talán karácsonyra megkapod ezt az autót a Jézuskától!

A kislány összehúzta a szemöldökét, összeszorította markát és két toporzékolás között kijelentette, már alig várja, hogy elmúljon a karácsony.

– De miért mondod ezt, aranyom? – csapta össze a kezét az édesanyja.

– Mert karácsony után végre nem kell jónak lenni, nem kell jól viselkedni! – felelte a gyermek.

Napokig zakatolt a fejében a kislány mondatai: „Bárcsak elmúlna már karácsony, mert akkor már nem kell végre jónak lenni!”

Lehet, hogy furcsán hangzik, de azt hiszem, hogy ez a kislány valami nagyon fontosat értett meg a karácsony lényegéből. Ez a fiúcska, a maga négy-öt évével a háta mögött felfogta, hogy ez az időszak karácsony előtt és karácsony ünnepe egy egészen különleges idő. Az ember igyekszik jó lenni, igyekszik jót tenni. Fiatal korára tekintettel még nem értette, hogy ez a másképp viselkedés nem áll egyenes arányban az ajándékba kapott autó árával és felszereltségével, de azt észrevette, hogy az emberek egy kicsit mások, egy kicsit jobbak az ünnepek tájékán.

Ilyenkor ugyanis minden ember vár valamit. Nem tudja pontosan, hogy mit, s talán azt sem, hogy vár. Ha megkérdeznénk tőle, lehet, hogy csodálkozna, zavarba

jönne, esetleg dühbe gurulna. Mégis vár. Valamit, amittől megnyílik benne egy kis zár, ami elűzi a hiányt. Talán valamiféle találkozásra vár, és ezért megpróbál jó lenni, egy kicsit jobb lenni.

Karácsony az év egyik legszebb ünnepe, hiszen a szeretet ünnepeként minden évben újra és újra egybefonja, egybeköti a családokat. Ekkor ünnepeljük Jézus Krisztus születését, és ezzel egy időben a szeretetet, Isten emberek iránti szeretetét. Az ünnepet a hagyományos betlehemezés teszi színesebbé, mely Jézus születésének történetét, és az azt követő időszakot, a napkeleti bölcsek (háromkirályok) látogatását jeleníti meg. Sajnálatos módon sok helyen az eredeti tartalom helyett ma már az ünnep „fénypontja” (a világ világossága, Jézus Krisztus helyett) a közös ebéd vagy vacsora.

Karácsony ünnepe évszázadok óta a világ minden táján jeles esemény. Képes olyan meleg és szeretetteljes légkört varázsolni, melyet az év talán egyetlen másik napján sem élünk át. Az ünnep idején mindenki kedvesebb és elnézőbb másokkal, s ajándékokkal lepi meg azokat, akik a legközelebb állnak a szívéhez. Ekkor –

jó esetben – az egész család együtt ünnepel, s ha csak néhány órára is, de félreteszik az ellenségeskedést.

A „karácsony” szavunk török eredetű, s bármilyen meglepő, adót jelent. Korábban ugyanis a keresztények decemberben fizették be a fejadót, a törökök által követelt egy tizedet. A török nyelvben a „karadz” szó jelentette a keresztények adóját, az „on” pedig az egy tizedre utalt.

Az ünnep egyik legfontosabb kelléke és szimbóluma a karácsonyfa, amely nélkül ma már szinte el sem tudjuk képzelni. A karácsonyfa állításának története van. A harmincéves háborúban (1618–1648) Gusztáv Adolf svéd király egy katonatisztje súlyos sebet kapott. Egy észak-német család fogadta be. Ápolták, gondozták. Amikor a sebeiből felgyógyult, ősz táján kiült a kertbe, és késével kis állatokat és játékokat farigcsált fadarabkákból. Majd faggyút szerzett, s abból a pajtában gyertyákat öntött. Amikor elérkezett december 24-e, a közeli erdőből zsenge fenyőfácskával tért vissza. Estefelé odalépett a házigazdához és azt mondta neki:

– Hónapok óta ápoltatok, etettetek, itattatok, emberségesen bántatok velem. Ma én viszonzom ezt egy svéd szokással. Hadd mutassam

meg, hogyan ünnepeljük mi karácsony szentestéjét, Jézus születésének ünnepét!

Összehívta az egész családot és bevezette őket az előzőleg elkért belső szobába. Középen ott állt a fenyőfa, rajta az aprócska gyertyákkal. A fa alatt voltak a saját maga faragta játékok. Meggyújtotta a gyertyákat, s a körbe letelepedő család felé fordulva így szólt:

– Ez a fiatal fenyő emlékeztessen benneteket a megölt Jézus Krisztusra, aki értünk született meg ezen az éjszakán, és értünk halt meg egy másféle fából ácsolt kereszten. Ezek a kis lobogó lángok, a gyertyák jelképezik számotokra is azt a világosságot, amit Ő hozott erre a földre. – Aztán egyenként szétosztotta ajándékait.

– Ezek a magam faragta egyszerű ajándékok nem csak hálám jelei. Ha néha kezetekbe veszitek, arra emlékeztetek, hogy ezek a legnagyobb ajándék jelképei is, mert egyszer egy ilyen éjszakán ajándékozta Isten a világnak a legnagyobb ajándékot: Jézus Krisztust.

Így kezdődött el a legenda szerint először Európa északi részén a szenteste ünneplése fenyőfával, gyertyákkal, ajándékokkal. Mire hozzánk ért, a fenyőből már „karácsonyfa” lett, a gyertyákon kívül angyalhaj, csillagszóró, szaloncukor, üvegdísz és még sok más került mellé.

Adja Isten mindannyiunknak karácsony örömét! Azt a karácsonyt, amikor kinek-kinek a szívében megjelenik Isten szeretete, és betölti azt a hiányt, ami karácsony előtt talán még inkább megfogalmazódik bennünk, mint az év többi hónapjában. Adja az Úr, hogy megélhessük annak örömét, hogy „Immánuel”, azaz velünk az Isten!

*Szabó Ferenc alezredes,
protestáns tábortestvér,
püspökhelyettes*

Nyugtalanító zümmögés

Rovatunk a katonai döntéshozatali eljárások gyakorlását hivatott támogatni. Amennyiben van rá lehetőség – például altiszti gyűléseken, – úgy össze is lehet hasonlítani a megoldásokat. Jobb megértést fog eredményezni, a kritikai gondolkodást fejleszti, és a résztvevők egymás gondolkodásmódját is megismerik. Ilyenkor ki lehet jelölni egy személyt, aki az ellenség lépéseit játssza. Természetesen egyedül is meg lehet oldani és elgondolkozni a feladatokon.

Járőrben vagy nyolc embereddel. Feladatod, hogy az utat biztosítsd. Ellenséges jelenlét nem valószínű. Az időjárás napos, de éjjelre csapadékos, szeles időt jeleztek előre. A saját erő egy gyalogjárőrből áll. A parancsnokoddal rádiókapcsolat áll rendelkezésre. Figyelembe véve a nagy számú civil jelenlétét, a fegyverhasználatra szigorú szabályok vonatkoznak, amelyek értelmében tüzelés csak közvetlen fenyegetés esetén engedélyezett. A lakosság semleges veled szemben.

Az ellenség drónokat használ, elsősorban feldeírítésre, de a közelmúltban megnövekedett a kézig-ránáttal és páncéltörő fegyverrel felszerelt drónok

használatát is. A saját erők is használnak drónokat, de ezek alkalmazásáról a járőrözés előtt ismertetett parancsban nem tettek említést.

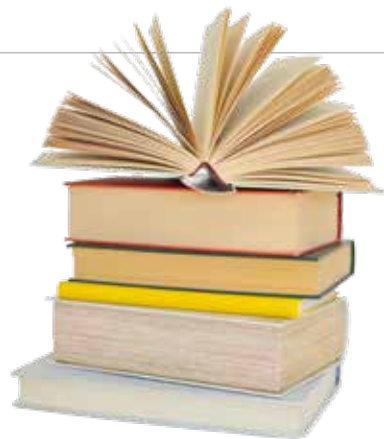
Délutánra jár az idő. Célod a jelenlegi helyzetedtől 16 km-re keletre található. Észak felé lakóházak láthatók. A házak jó fedezéket nyújtanak, azonban egyben fokozott megfigyelési veszélyt is jelentenek, különösképpen a lehetséges dróntevékenység miatt. Déli irányban egy patak folyik, amelyet burjánzó növényzet szegélyez. Ez a terület kiváló fedést biztosít az alegység számára, azonban a mozgás lassabb, illetve az átkelés zajosabb lehet. Kelet felé egy kiterjedt nyílt terület helyezkedik el, ahol ugyan gyorsabb az előrehaladás, viszont az állomány teljesen kitett lenne az ellenséges megfigyelésnek. Nyugati irányban bokros, tagolt terep található, amely közepes sebességű, de rejtettebb mozgást biztosít. A térképen az álláspontodat X jelzi.

Éppen rövid megállást tervezel, amikor az egyik katonád jelez. Az északi irányból hallható zümmögés nagy valószínűséggel egy UAS (pilóta nélküli légi jármű) jelenlétére utal. A drón típusáról és képességeiről nincs pontos információ, de feltételezhető, hogy valós idejű megfigyelést végez, és akár támadó képességgel is rendelkezhet. De te nem tudod, hogy az ellenségé, vagy saját. Mit cselekszel?

Bogya Sándor Mihály főtörzsszázlós

Mit olvassunk?

„A jó könyv nem csak tanítómesterünk, hanem előkelő társaságunk is. Amíg jó könyv van kezünkben, jó társaságban vagyunk.”

Kerényi András őrmester: A tiszthelyettes hogyan gyarapítsa szakműveltségét? Honvéd Altiszti Folyóirat 1943

Aki tud olvasásra időt szánni, az birtokolja az önképzés leghatalmasabb eszközét. Olvasás útján egyfelől ismeretekben gazdagodik, másfelől érzelmi világa is mélyül, az egyén akarata erősödik, kifejező eszköztára szélesedik. Tehát a lelki és társadalmi élet valamennyi területén művelődik. A művelt lélek az ember egyik legnagyobb kincse, amely jellemzi az ember értékét. Magától értetődik tehát, hogy az önképzés első lépése az olvasás.

Információfogyasztás, de hogyan?

Digitalizált világunkban rendkívül nagy kihívást jelent a valós, érdemi és hiteles információk megtalálása, illetve a félrevezető adatok elkerülése. Kérdőjelezzünk meg mindent, amit az online térben látunk! Ez nagyon fontos, mivel a közösségi média és általában az internetes felületek tele vannak pontatlan, ellenőrizetlen vagy hamis információkkal. A valóság és a mesterségesen generált világ közötti határ elmosódott, még a szakembereknek is egyre nehezebbé válik megkülönböztetni a helyest és a hamist.

„Mielőtt bíznál bármi online látottban, állj meg egy pillanatra, és gondolkodj!”¹ Különös volt olvasni ezt a felhívást. Aztán emlékezetembe villant egy olvasásról szóló írás a Honvéd Altiszti Folyóirat 1935 márciusában megjelent számában. A Bernáth Tódor törzsőrmester tollából íródott cikk kihangsúlyozza, hogy „az átlagos műveltség elérésére, ismereteink gyarapítására – nekünk honvéd altiszteknek – kevés kivétellel, úgyszólván csak egy mód áll rendelkezésre, mégpedig az olvasás. Nem túlzok azonban, ha az olvasást felettébb kényes dolognak tartom; úgy vagyunk ezzel, mint a gyógyszerrel, helyesen adagolva gyógyít, helytelen adagolásban, illetve megválasztásban azonban mérgező. A mérge a testet öli, a rosszul megválasztott újság, folyóirat vagy könyv a lelket mételyezheti meg.”

Már akkor is fontos volt a hiteles információk birtoklása és továbbadása. Többször előfordult, hogy különböző folyóiratokat, napilapokat, könyveket úgynevezett tiltólistára helyeztek, hogy megvédjék az embereket (altiszteket) a negatív befolyásolástól és elejét vegyék a felbujtó gondolatoknak. Többé-kevésbé ismert volt számukra, hogy milyen újságokat, folyóiratokat, könyvet ne vegyenek a kezükbe. A lakatny vagy oktatási intézmények falai között ezzel nem igazán volt gond. A kialakított altiszti könyvtárak, kaszinók és olvasószobák könyv- és napilap-kínálata ellenőrzött keretek között szolgáltatta a friss híreket. Előfordult azonban pár alkalommal, hogy utcáról becsempészett tiltott termékek is megjelentek, amelyek birtoklásáért, terjesztéséért azonnali eltávolítás járt. Akkortájt is felmerült a nagy kérdés, amely napjainkban megítélésem szerint ismételtelen elgondolkodtató: „Mit olvassunk?”

Mindenkinek van saját érdeklődési területe, és ismereteinek gazdagításához számos szakirodalomban, rovatban találunk érdekességeket, információkat. Az internet spektruma mérhetetlen adat tárolására biztosít elegendő helyet és lehetőséget, egyre jobban kiszorítva a klasszikus értelemben vett könyvtár korábbi mágikus érzetét. Visszaemlékezve gyermekkorunkra, illetve katonai pályánk kezdetére, mi, az idősebb generáció egyszerűbb helyzetben voltunk, mivel iskolai, laktanyai könyvtár állt rendelkezésre ismereteink bővítéséhez. A polcokon szépen, cédulákkal rendezett sorban álltak a tematikusan összeválogatott könyvek. Emlékeinkben felvillanhat a kissé görnyedten, félig elfordított fejjel, a sorok között hosszas keresgélés okozta enyhe szédülés határán megtalált, kiszemelt könyv levétele a polcra, és hogy ez milyen örömet okozott. Az olvasójegyen átvett könyvek elolvasása után könnyű volt további címetek találni, folytatva az olvasmányunk fonalát.

Napjainkra a könyvtár szerepe megváltozott, kolégáink kevésbé látogatják, olvasótermei üresek az internetes felületeken elérhető jogtiszta, szabadon felhasználható vagy esetleg szerzői jogokat sértő ömlesztett információk, írások következtében... Úgy látszik, az információ nem vészett el, csak átalakult.

Szaktudás és műveltség

Az altiszti kar az MH Altiszti Akadémia képzéseinek palettáján vagy ezzel egyenrangú tanfolyamon szerzi meg végzettségét, amely csak kiindulási alap a szolgálatának ellátásához. A tudásának gyarapítása, fejlesztése és az újonnan érkező ismeretek abszolválása egész életén át tartó kötelessége. A mai kor megköveteli az altiszttől, hogy általános műveltségi foka megfelelő legyen, emellett a meglévő katonai szaktudását állandóan növelje. A kettőt nehéz elválasztani egymástól. A törekvő és önmagát művelni akaró altiszt mindig képes időt találni általános tudásának és szakműveltségének gyarapítására úgy a szolgálatban, mint a szolgálaton kívül. E kettő is összefügg, hiszen vannak olyan, a szolgálathoz fűződő dolgok, amelyeket csak szabadidőnkben van módunk elsajátítani, míg a szolgálaton kívül megtanultakat a napi élet során is hasznosíthatjuk.

Általános műveltségünk fejlesztése mellett a mai rohanó technikai fejlődés és ennek következtében a folyton változó harcmodor is szükségessé teszi, hogy fokozott figyelemmel kísérjük az ezekkel foglalkozó új szabályzatokat. A szabályzatok pontos és lelkiismeretes áttanulmányozásának nagy jelentősége van, mert az azokat rosszul ismerő vagy rosszul magyarázó altiszt alárendeltjeit is helytelenül készíti fel, amiből aztán félreértések következnek. Mert a jó altiszt másokat is oktat, külön figyelve a többiektől elmaradókra.

Aki nem rendelkezik megfelelő általános műveltséggel, az nehezen tudja betölteni az összekötő kapocs szerepét a tisztikar és a legénység között. A feladatát abban az esetben tudja ellátni, ha tekintélye van és a beosztottak teljes bizalmát képes megnyerni. Magától értetődik, hogy a tiszt állomány elismerésében a szakmai tudás mellett az általános műveltségnek is nagy szerepe van. Altisztként képesnek kell lennie szélesebb témakörökben érdemi beszélgetéseket folytatni parancsnokával, az alegysége tiszt állományával. Az egyik alkalmazható módszer, ha megismerjük előjárónk érdeklődési körét, valamint az ehhez társuló ismeretek lehetőségét, majd önképzés/önművelés keretében felkészülünk, olvasottá válunk, és adott alkalommal érdemi beszélgetést vagyunk képes folytatni. Fontos kihangsúlyozni a figyelmet, mert a beszélgetés során számos további témát említhetnek, amik révén később ismét társalgás kezdeményezhető a hivatásunktól eltérő témakörben is.

Társaságban is

Az illetannal kapcsolatos könyvek, publikációk olvasása szintén nagyon ajánlatos.

A társasági életünk egymás közötti érintkezéseinek vannak írott és íratlan szabályai, amelyeknek betartása kötelező, elkerülve, hogy műveletlennek és nevetlennek ítéljenek meg. Számos ilyen kötet közül választhatunk, de itt szeretném kiemelni Deményi Antal *Az önképző altiszt* című könyvét, amelyben bőven találhatunk felvilágosítást és iránymutatást a helyes viselkedési kultúráról. A könyv antikváriumokban nehezen beszerezhető, de reményeink szerint a jövő év során ismételt kiadásban, megújult megjelenésben az altiszti kar birtokába kerülhet.

Tehát: olvassunk!

Az olvasás a legfontosabb önképzési eszköz, nem kell hozzá oktató, tanító, magunktól, önszorgalomból szerezhethetünk olyan műveltséget, amellyel mindig megállhatjuk helyünket az életben. Az írott betűnek sokkal nagyobb hatása van, mint az élőszónak. Szóval olvassunk sokat, de fontoljuk meg, hogy mit... És ha már a karácsonyi ünnepek felé közeledünk, talán még nem vészett el rohanó, digitalizálódó világunkban a könyvajándékozás megérintő emléke, öröme. Higgyük el, még mindig kellemes meglepetés a fa alá helyezett ajándék könyv.

Kollár László főtörzsszászlós

Az MI veszélyei a mindennapi katonai feladatok során

Mindenki hallott és olvasott már a mesterséges intelligenciáról, és egyre többen használjuk is. Zene, kép és szöveg generálása már mindennapi dolog, sőt a hadművészet terén is jelen van. Márpedig az MI mindennapi katonai alkalmazása jelentős veszélyeket is rejt, amelyek etikai, technológiai és stratégiai szinten is komoly kihívásokat jelentenek, és ez a jövőnket is formálja majd.

Egy a nyári szabadság alatt olvasott cikk keltette fel a figyelmemet, mely arról szólt, hogy a kínai hadsereg hogyan használja a mesterséges intelligenciát. Ezen felbuzdulva röviden összegyűjtöttem, hogy a Magyar Honvédség altisztjének mit érdemes tudni erről a témáról.

A főbb veszélyek

A gépek működése a laikusok számára misztikus – a jobb megértést szolgálná az átláthatóság. Elmondható azonban, hogy az MI-algoritmusok működése gyakran átláthatatlan, így nehéz ellenőrizni és meghatározni a felelősséget hibák vagy agresszió esetén. A gépbe vetett túlzott bizalom is hibalehetőséget hordoz magában, hiszen a felhasználók hajlamosak lehetnek kritikátlanul elfogadni az MI javaslatait.

Katonai szempontból az egyik legnagyobb veszélyt az autonóm fegyverrendszerek jelentik. Az önálló működésű robotok vagy drónok emberi felügyelet nélkül halált okozó döntéseket is hozhatnak, ami a civil áldozatok számát növelheti, és morális felelősségi problémákat okoz. Vagyis a felügyelet hiánya is egy kihívás. A számítógépes rendszer ugyanis egyre több területen helyettesíti az emberi tényezőt, hozhat döntést. Az MI automatikus válaszokat ad egyes lépésekre, amivel az emberek szerepe a hadviselésben csökken, és a gépi önállóság veszélye nő. Az MI gyors döntési képessége miatt az automatizált rendszerek között visszacsatolási hurok alakulhat ki, ami kiszámíthatatlan, és konfliktus esetén gyors eskalációhoz, akár nukleáris háborúhoz is vezethet. Az ellenség pedig kihasználhatja a gépi rendszerek korlátait vagy hibáit, illetve a nemzetközi jog hiányosságait.

Az etikai és jogi dilemmák már az MI szélesebb körű használata előtt is foglalkoztatták a tankönyvek és sci-fi

regények szerzőit. A gépi döntéshozatal súlyos morális kérdéseket vet fel, például, hogy ki a felelős egy MI által okozott tévedés vagy támadás esetén. Ilyen a civil, járulékos veszteségek okozása autonóm fegyverrendszerek téves támadásai nyomán. Ha a személyzet nincs megfelelően kiképezve az MI használatára, könnyebben előfordulhatnak balesetek vagy hibák. Az aszimmetrikus háború esélye is megnő, a kisebb államok vagy nem állami szereplők is hozzáférhetnek MI-megoldásokhoz, így növekedhet a terrorfenyegetés.

Az elszámoltathatóság hiánya is bonyolítja az MI használatát. Nehéz meghatározni, ki a felelős az MI döntéséből eredő hibáért – a fejlesztő, a parancsnok vagy maga a rendszer? A nemzetközi szabályozás, a felelős katonai MI-alkalmazás, egy kötelező vészleállító kapcsoló és az emberi döntéshozatal előtérbe helyezése kulcsfontosságú lehet. Magyarország honvédelmi minisztere is hangsúlyozza, hogy a fejlett technológia mellett sem szabad háttérbe szorítani az emberi tényezőt.

Az MI sajnos sokszor hallucinál és „hazudik” azért, hogy a program fő célkitűzésének, a relevanciának és a kompetenciának megfelelően. Emellett manipuláció léphet fel, illetve hamis információk jelenhetnek meg, ezzel az adatbiztonság is érintett. Az ellenség szándékosan is elősegítheti ezt, az MI-alapú deepfake-ek és automatikusan generált hamis információk pedig befolyásolhatják a katonai hírszerzést, a közvéleményt vagy a stratégiai döntéseket.

(folytatjuk)

Bogya Sándor Mihály főtörzsszállós

Vezeték nélküli hálózatok biztonságos használata

Vezeték nélküli hálózatok, amelyekkel a mindennapi életben találkozhatunk:

Wi-Fi

- Mobileszközök használata közben (telefon, laptop, tablet);
- Böngészéskor;
- Applikációk használatakor.

Bluetooth

- Vezeték nélküli eszközöknél;
- (fülhallgató, fejhallgató, okosóra, autó, háztartási eszközök).

Near Field Communication – NFC

- Az okoseszközünkkel való érintésmentes fizetéskor.

A publikus Wi-Fi-használat veszélyei

A legtöbb nyilvános helyen (pl.: kávézókban, szállodákban, közintézményekben, plázákban, tömegközlekedésen, nagyobb városokban közterületeken is) ma már van nyílt és legtöbbször ingyenes Wi-Fi-szolgáltatás, -hozzáférés. Az emberek általában minden hezitálás nélkül felcsatlakoznak az ilyen Wi-Fi-hotspotokra, a rosszul beállított mobileszköz automatikus kapcsolódása miatt néha saját akaratauk vagy tudomásuk nélkül is. Akár saját eszközt, akár munkahelyi eszközt használunk, elővigyázatosság szükséges az ilyen jellegű nyílt Wi-Fi-hálózatok használata esetén, mert sokkal nagyobb kockázatot és fenyegetést rejtenek magukban, mint azt elsőre gondolnánk.

Az egyik ilyen kockázat a titkosítatlan kommunikációból adódik. Ebben az esetben az eszközünk és a Wi-Fi-router közti kapcsolat nincs titkosítva, így a kommunikáció a két eszköz között nyíltan történik. Ekkor a titkosítatlan formában küldött adatok, adott esetben a felhasználónevek és jelszavak is láthatóvá válhatnak egy esetleges támadó számára.

A támadók számos esetben a felhasználók megtévesztésével próbálkoznak, úgynevezett „hamis Wi-Fi-hálózatot” hoznak létre. Ilyenkor előkészítésként egy, a nyílt Wi-Fi-hálózat nevével azonos hálózatot hoznak létre, majd a csatlakozni akaró felhasználót kitalítják az eredeti hálózatról. Ezt követően a megtévesztő hálózatra történik a csatlakozás, ahol a Wi-Fi és az eszközünk nem közvetlenül, hanem a támadó eszközén keresztül kommunikál.

Mit tehetünk ezek ellen?

- Ne használjunk nyílt Wi-Fi-hálózatokat.
- Ha nem tudjuk elkerülni a nyílt Wi-Fi használatát, vagy az feltétlenül szükséges:
- Használjunk megbízható VPN-szolgáltatást (számos ingyenes szolgáltatás is elérhető).
- Mielőtt csatlakozunk egy nyílt hálózathoz, ellenőrizzük, hogy a megfelelő elnevezésű hotspotra csatlakozunk.
- A nyílt Wi-Fi-hálózatot semmiképp se használjuk online bankolásra, vásárlásra vagy más olyan tevékenységre, mely során a személyes vagy bankkártyaadataink megadása szükséges.
- Ellenőrizzük, hogy a használt webes szolgáltatás titkosított csatornát használ-e.

A Bluetooth veszélyei:

Napjainkban a Bluetooth használata mindennapossá vált. Ezt a csatlakozási felületet használjuk a vezeték nélküli eszközeinkhez, az autónkhoz, illetve a legtöbb okoseszközhöz történő kapcsolódás során is. Számos támadási forma létezik a Bluetooth-eszközök ellen:

- **Bluejacking:** egy támadó az eszközt felhasználva küldhet kényszerítő üzeneteket az eszközön keresztül.
- **Bluebugging:** egy támadó a Bluetooth-kapcsolatot felhasználva hozzáférést szerezhet az eszközön tárolt adatokhoz.
- **Bluesmacking:** az eszköz ellen egy támadó szolgáltatás-megtagadással járó támadást hajt végre, mely során nagy méretű adatsomagokat küld az eszközre, így az túlterhelődik és nem képes feldolgozni az adatokat.
- **Car whispering:** egy támadó az autó és a telefon közötti kapcsolathoz szerez hozzáférést, így akár egy telefonbeszélgetést is lehallgathat.

Mit tehetünk ezek ellen?

- A korábban felsorolt támadási módszerek ellen a szoftvergyártók igyekeznek fellépni, de bármikor megjelenhet a Bluetooth-kommunikációt érintő újabb sérülékenység, ezért javasolt az eszközeinken az operációs rendszerek naprakészen tartása, a gyártók által kiadott szoftverfrissítések gyakori ellenőrzése és telepítése.
- Javasolt az eszköz publikus felfedezhetőségének tiltása.
- Soha ne küldjünk érzékeny adatokat Bluetooth-on keresztül.
- Ha nem használjuk, kapcsoljuk ki a Bluetooth-t az eszközeinken.
- Töröljük a nem használt Bluetooth-kapcsolatokat.
- Csak ismert Bluetooth-eszközhöz kapcsolódjunk.

Az NFC veszélyei

Az NFC-szolgáltatást leggyakrabban az okoseszközünkkel történő fizetés során használjuk. A szolgáltatás egy alapvetően biztonságos metódust nyújt a fizetéshez, de javasolt néhány biztonsági óvintézkedést betartani:

- Ha nem használjuk, kapcsoljuk ki az NFC-szolgáltatást.
- Mindig használjunk biztonsági ellenőrzést az NFC használata során, mely lehet jelszó vagy biometrikus tulajdonság (arc-, vagy ujjlenyomat-felismerés) is.

2025.09.23.

SZENTES, CASTLE GYAKORLAT.

Veres Franciska fényképei

